

ป้รณรณงค้ว้ฒนธรรมไทย
พ.ศ. ๒๕๓๗

แผนแม่บท

ป้รณรณงค้ว้ฒนธรรมไทย

พ.ศ. ๒๕๓๗

“เราร้ก้ว้ฒนธรรมไทย”

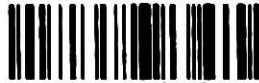

สำนักงนดลณะกรรณการว้ฒนธรรมแห่งชาตี้

กรรชทรนงศึกษาธึการ

37

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961119072

แผนแม่บท

โครงการปรัณรงคัวัฒนธรรมไทย

๒๕๓๗

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

กระทรวงศึกษาธิการ

“งานด้านการศึกษา ศิลปะและวัฒนธรรมนั้น
คืองานสร้างสรรค์ความเจริญทางปัญญาและจิตใจ
ซึ่งเป็นทั้งต้นเหตุ องค์กรประกอบที่ขาดไม่ได้ของ
ความเจริญด้านอื่น ๆ ทั้งหมด และเป็นปัจจัยที่
จะช่วยให้เรารักษาและดำรงความเป็นไทยไว้ได้
สืบไป...”

พระบรมราโชวาท ของ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบัน

คำปรารภ

ตามนโยบายของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี (ฯพณฯ ชวน หลีกภัย) ที่ได้แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๓๕ เกี่ยวกับนโยบายทางด้านวัฒนธรรม มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้
รัฐบาลจะ **รณรงค์ให้ประชาชน องค์กร สถาบันต่าง ๆ และชุมชนร่วมกิจกรรม การอนุรักษ์ ส่งเสริม เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทยให้กว้างขวางยิ่งขึ้น**

ดังนั้นในปีพุทธศักราช ๒๕๓๗ กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดให้มีการรณรงค์วัฒนธรรมไทยขึ้น เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมไทย และร่วมกันอนุรักษ์ สืบทอดวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ เพราะการรักษาวัฒนธรรมคือ “การรักษาชาติ” จึงได้นำโครงการปีรณรงค์วัฒนธรรมไทยเสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๓๖ รัฐบาลได้มีมติเห็นชอบประกาศให้ปี ๒๕๓๗ เป็น “ปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย” ให้ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ความร่วมมือสนับสนุนการดำเนินงานวัฒนธรรมตามที่กำหนดไว้ในกิจกรรมปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย รวมทั้งขอความร่วมมือจากภาคเอกชนและประชาชนด้วย โดยให้สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นแกนกลางในการดำเนินงาน ทั้งนี้ ให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยร่วมในการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ และกำหนดไว้ในแผนพัฒนาการท่องเที่ยวประจำปี ๒๕๓๗

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะแกนกลางโครงการปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย จึงได้จัดทำแผนแม่บทปีรณรงค์วัฒนธรรมไทยขึ้น เพื่อใช้เป็นกรอบกำหนดรูปแบบและทิศทางการรณรงค์วัฒนธรรมไทยต่อไป ทั้งนี้ โดยได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินงานโครงการปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๓๖ เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๓๖ แล้ว

หวังว่าแผนแม่บทจะเป็นประโยชน์ในการประสานการดำเนินงานของภาครัฐและเอกชนเนื่องในปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย ๒๕๓๗ ตามวัตถุประสงค์และนโยบายของ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี และรัฐบาลต่อไป

(นายปราโมทย์ สุขุม)

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ปฏิบัติราชการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
ประธานกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
ประธานคณะกรรมการดำเนินงานโครงการปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑	
บทนำ	๑
ภูมิหลังความเป็นมา	๑
สภาพปัจจุบันทางวัฒนธรรม	๒
ปัญหาทางวัฒนธรรม.....	๔
บทที่ ๒	
หลักการ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย นโยบาย มาตรการ	๗
กรอบความคิดพื้นฐานและหลักการ	๗
วัตถุประสงค์	๑๐
เป้าหมาย	๑๑
นโยบาย.....	๑๑
มาตรการ.....	๑๑
บทที่ ๓	
โครงสร้างและระบบแผนงาน	๑๓
องค์ประกอบของแผน.....	๑๓
- ขอบข่ายเนื้อหาทางวัฒนธรรม.....	๑๓
- แผนงานหลัก	๑๔
- แผนงานหลักและงาน	๑๔
• แผนภูมิการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมการรณรงค์วัฒนธรรมไทย	๒๑
กิจกรรมเสนอแนะ	๒๒
รูปแบบการรณรงค์วัฒนธรรมไทย	๒๒
ขั้นตอนการรณรงค์วัฒนธรรมไทย	๒๓
แผนภูมิแสดงรูปแบบการรณรงค์วัฒนธรรมไทย	๒๕
แผนภูมิระบบการวางแผนโครงการรณรงค์วัฒนธรรมไทย	๒๖
บทที่ ๔	
โครงสร้างและระบบการดำเนินงาน	๒๗
องค์กรบริหารระดับชาติ	๒๗
องค์กรบริหารระดับกระทรวง.....	๒๘
องค์กรบริหารระดับพื้นฐาน	๒๘

- สำนักงานเลขานุการโครงการฯ	๒๘
- คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์	๓๐
- คณะอนุกรรมการส่งเสริมกิจกรรมการรณรงค์วัฒนธรรมไทย	๓๑
- คณะอนุกรรมการจัดทำสื่อคู่มือวัฒนธรรมไทย	๓๑
- คณะอนุกรรมการประสานงานภาครัฐ	๓๑
- คณะอนุกรรมการประสานงานภาคเอกชน	๓๒
- แผนภูมิโครงสร้างระบบการดำเนินงานโครงการรณรงค์วัฒนธรรมไทย	๓๓

บทที่ ๕	บทบาทการดำเนินงานของเครือข่ายการรณรงค์ฯ	๓๔
	เครือข่ายทางวัฒนธรรม	๓๔
	ขอบข่ายงานวัฒนธรรมขององค์กรระดับท้องถิ่น	๓๕
	เครือข่ายการรณรงค์วัฒนธรรมไทย	๓๕
	บทบาทของหน่วยงานเครือข่ายการรณรงค์วัฒนธรรมไทย	๓๕
	แนวทางการดำเนินงานตามแผนรณรงค์วัฒนธรรมไทย	๓๖
	แผนภูมิเครือข่ายการรณรงค์ฯ	๔๘
	รูปแบบเครือข่ายการรณรงค์ฯ	๔๙
	แผนภูมิโครงสร้างเครือข่ายการรณรงค์วัฒนธรรมไทย	๕๑

ภาคผนวก

- ก. โครงการปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย
- ข. มติคณะรัฐมนตรีเรื่องอนุมัติโครงการปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย
- ค. คณะกรรมการอำนวยการ
- ง. คณะกรรมการดำเนินการ
- จ. โครงสร้างการดำเนินงานเนื่องในปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย

บทที่ ๑

บทนำ

ภูมิหลังและความเป็นมา

วัฒนธรรมของชนชาติไทยเป็นมรดกเก่าแก่ที่สืบทอดกันมายาวนาน มีหลักฐานทั้งทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีปรากฏชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นหลุมขุดค้นที่บ้านเชียงจังหวัดอุดรธานี ภาพเขียนที่ผาแต้มจังหวัดอุบลราชธานี ที่จังหวัดกระบี่ จังหวัดกาญจนบุรี และที่อื่น ๆ อีกหลายสิบแห่ง ร่องรอยของอาณาจักรล้านนา ทวารวดี ศรีโคตบูรณ อาณาจักรไทยสมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยกรุงธนบุรี สมัยรัตนโกสินทร์ วิถีชีวิตของชนชาติไทยได้ก้าวผ่านแต่ละยุคสมัยและมีวิวัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องไม่ขาดสายจนถึงปัจจุบัน

การดำเนินงานทางด้านส่งเสริมวัฒนธรรมของชาติไทย เริ่มปรากฏหลักฐานอย่างเป็นทางการในสมัยรัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงคราม โดยการก่อตั้งสภาวัฒนธรรมเมื่อพุทธศักราช ๒๔๘๕ และต่อมาในพุทธศักราช ๒๔๘๕ ได้สถาปนาเป็นกระทรวงวัฒนธรรม กำหนดรูปแบบวัฒนธรรมไทยที่ค่อนข้างจะแปลกใหม่ในหลาย ๆ ด้าน เช่น ได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีชักชวนให้ประชาชนปฏิบัติ ตามรัฐธรรมนูญ ๑๒ ฉบับ อันประกอบด้วยเรื่อง ความรักชาติ ชื่อประเทศ การเคารพธงชาติ เครื่องอุปโภคบริโภค การสร้างชาติ เพลงสรรเสริญพระบารมี ภาษาและหนังสือ การแต่งกาย กิจประจำวัน การช่วยเหลือคุ้มครองเด็ก คนชรา หรือคนทุพพลภาพ เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้พยายามกำหนดรูปแบบวัฒนธรรมไทยหลาย ๆ ด้าน ที่ค่อนข้างจะแปลกใหม่ภายในกระทรวงวัฒนธรรมด้วย อาจเรียกได้ว่ายุคนั้นเป็นการรณรงค์ทางวัฒนธรรมครั้งแรกของประเทศไทย

ในพุทธศักราช ๒๕๐๑ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้เปลี่ยนนโยบายโดยมุ่งเน้นการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ ที่เริ่มต้นขึ้นใน พุทธศักราช ๒๕๐๔ นั้น ได้ลดบทบาทของงานด้านวัฒนธรรมลงแทบสิ้นเชิง โดยยุบกระทรวงวัฒนธรรม และแม้แต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับต่อ ๆ มาก็มิได้เน้นความสำคัญของงานด้านวัฒนธรรมเท่าที่ควร จนในที่สุดก็เป็นที่ประจักษ์ชัดว่าผลการพัฒนาประเทศที่มุ่งเน้นหนักไปในด้านเศรษฐกิจเป็นหลักนั้นทำให้สังคมไทยขาดสภาวะสมดุล ผลทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียวมิอาจอำนวยความสงบสุขให้แก่สังคมส่วนรวมได้

รัฐบาลสมัยพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ เป็นนายกรัฐมนตรี เริ่มเล็งเห็นความสำคัญของวัฒนธรรมไทยมากขึ้น ได้ประกาศจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการขึ้นในพุทธศักราช ๒๕๒๒

ต่อมาในสมัยพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องนโยบายวัฒนธรรมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๒๔ ทำให้งานวัฒนธรรมเริ่มเด่นชัดขึ้น โดยเฉพาะในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๗ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้ดำเนินนโยบายในเชิงรุก จัดทำกรอบและทิศทางแผนวัฒนธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๓๕-๒๕๓๙) นำเสนอคณะรัฐมนตรี ตามมติเมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๓๒ และได้นำเสนอสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณา จึงได้มีการบรรจุงานทางด้านวัฒนธรรมไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๗ ชัดเจนกว่าแผนพัฒนาฯ ที่ผ่านมา

นอกจากนี้ในสมัยของรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง โดยการนำของนายกรัฐมนตรี นายชวน หลีกภัย ได้ให้ความสำคัญแก่การพัฒนาทางด้านสังคมควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจ และได้บรรจุงานด้านวัฒนธรรมไว้ในนโยบายของรัฐบาลอย่างจริงจังว่า “...รณรงค์ให้ประชาชน องค์กร สถาบันต่าง ๆ และชุมชน ร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ ส่งเสริม เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทย...” ด้วยเหตุนี้ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายปราโมทย์ สุขุม) ประธานกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จึงดำริให้มีการรณรงค์วัฒนธรรมไทยขึ้นในพุทธศักราช ๒๕๓๗ เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมไทย และร่วมกันอนุรักษ์ สืบทอดวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ เพราะการรักษาวัฒนธรรม คือ “การรักษาชาติ” และได้้นำเรื่องปรีดรงค์วัฒนธรรมไทยเสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๓๖ และรัฐบาลได้มีมติเห็นชอบประกาศให้ปี ๒๕๓๗ เป็น “ปรีดรงค์วัฒนธรรมไทย”

สภาพปัจจุบันทางวัฒนธรรม

วัฒนธรรมไทยได้ผ่านการสร้างสรรค์ สังสม เลือกสรร ปรับปรุง แก้ไข และสืบทอด จนกลายเป็นวัฒนธรรมประจำชาติที่คนไทยทุกคนมีส่วนเป็นเจ้าของ และมีส่วนอย่างสำคัญในการรักษาและสืบทอดมรดกวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ได้ทรงมีพระราชดำรัสเกี่ยวกับวัฒนธรรมว่า “การรักษาวัฒนธรรมคือการรักษาชาติ” และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับได้ตราข้อความไว้ว่า “รัฐพึงส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมของชาติ”

อย่างไรก็ตาม ในช่วง ๒-๓ ทศวรรษที่ผ่านมา การพัฒนาประเทศได้เปลี่ยนแปลงไป โดยให้ความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจขั้นพื้นฐานจากภาคเกษตรกรรมเป็นอุตสาหกรรม ทำให้เศรษฐกิจก้าวหน้าไประดับหนึ่ง แต่มีผลทำให้การเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตและสังคมไทย กล่าวคือเกิดอำนาจนิยม วัตถุนิยมขึ้น ในสังคมไทยบางกลุ่ม การเปลี่ยนแปลงนี้ทำให้เกิดความสับสนในเรื่องมโนทัศน์และค่านิยม มีความขัดแย้งระหว่างบทบาทและหน้าที่ของบุคคลและสถาบันต่าง ๆ มากขึ้น ส่งผลกระทบให้ระบบโครงสร้างและแบบแผนประเพณีดั้งเดิมที่ตั้งงามแปรเปลี่ยนไปด้วย

ในขณะที่เดียวกันระบบความสัมพันธ์ของสังคม “ประชาธิปไตย” ก็เป็นไปอย่างสับสนด้วยการใช้เงินและอิทธิพลเป็นฐาน ขาดแนวทางที่เป็นธรรม ทางด้านจิตใจคนไทยถอยห่างจากศรัทธาความเชื่อในศาสนาธรรมซึ่งเคยใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิต ทำให้เกิดภาวะความเสื่อมทรามทางศีลธรรมและจริยธรรมอย่างน่าวิตก

สิ่งสำคัญยิ่งอีกประการหนึ่งก็คือ ยุคนี้เป็นยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร “Information age” ระบบข่าวสารและการติดต่อเป็นไปอย่างรวดเร็วมาก กระแสวัฒนธรรมจากต่างประเทศจึงหลั่งไหลเข้าสู่สังคมไทยอย่างรวดเร็วและไม่หยุดยั้ง เป็นผลให้ประชาชนและเยาวชนไทยจำนวนไม่น้อยปล่อยปลະละเลยแบบแผนค่านิยมและวิถีชีวิตอันดีงามของสังคมเดิม หันไปหลงใหลชื่นชมกับวัฒนธรรมต่างชาติอย่างขาดการเลือกสรร ทำให้สูญเสียเอกลักษณ์และความเป็นปึกแผ่นมั่นคงของสังคมไทย ก่อให้เกิดปัญหาทางวัฒนธรรม ทั้งในขั้นรุนแรงและขั้นวิกฤตหลายประการ

ปัญหาทางวัฒนธรรมขั้นวิกฤตนี้มิได้เกิดเฉพาะในสังคมไทยเท่านั้น แต่กำลังเป็นปัญหาอันใหญ่หลวงของสังคมโลกที่มีพัฒนาการทางเทคโนโลยีและก้าวหน้าทางวัตถุสูงโดยไม่คำนึงถึงมิติทางวัฒนธรรมสหประชาชาติ และองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) จึงได้ประกาศช่วงปี ๒๕๓๑-๒๕๔๐ เป็นทศวรรษโลกเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรม (World Decade for Cultural Development ๑๙๘๘-๑๙๙๗) โดยมีวัตถุประสงค์ให้ประเทศสมาชิกได้มองเห็นความสำคัญของวัฒนธรรมที่มีส่วนเสริมสร้างสัมฤทธิ์ผลในการพัฒนาและความเข้าใจระหว่างชุมชนต่าง ๆ ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ ประเทศไทยจึงได้เข้าร่วมดำเนินงานเนื่องในทศวรรษโลกเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรมด้วย

จากสภาพปัญหาดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้ศึกษา วิเคราะห์ปัญหาในรอบปีที่ผ่านมาและแนวโน้มในอนาคต จากเอกสารและผู้ทรงคุณวุฒิ อาทิ พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต) ศาสตราจารย์ ดร.สิปปนนท์ เกตุทัต, ศาสตราจารย์ ดร.นิธิ เอียวศรีวงศ์, ดร.เอกวิทย์ ณ ถลาง ศาสตราจารย์ นายแพทย์ประเวศ วะสี องค์การคุ้มครองสิ่งแวดล้อมของสหรัฐ (EPA) กรุงวอชิงตัน จากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร

ข้อมูลพื้นฐานจากจังหวัดต่าง ๆ ผลงานวิจัย ผลการสัมมนา และจากคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ฯลฯ สามารถสรุปประเด็นปัญหาและสิ่งที่ควรดำเนินการ ดังนี้

ปัญหาทางวัฒนธรรม

๑. สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ อันเป็นสถาบันหลักของสังคมไทย ควรได้รับการส่งเสริม ยกย่อง เชิดชู ให้เป็นหลักในการดำเนินชีวิตสืบไป

๒. วิถีครอบครัวและชุมชนไทย การพัฒนาที่มุ่งเน้นในด้านเศรษฐกิจมากเกินไป ทำให้สถาบันครอบครัวและชุมชนขาดความเข้มแข็งมั่นคง ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวและชุมชนถูกละเลย ขาดความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของสมาชิก ขาดการเรียนรู้และการถ่ายทอดทางวัฒนธรรม อันเป็นรากฐานของความมั่นคงในครอบครัวและชุมชน

๓. ขนบธรรมเนียมและประเพณีที่ดั้งเดิมของไทยหลายอย่างถูกละเลยนำไปใช้ในทางไม่ถูกไม่ควร หรือบางอย่างกลายเป็นเรื่องล้าสมัย เพราะความไม่เข้าใจความหมายและเนื้อหาอย่างถ่องแท้ ไม่สามารถเข้าถึงคุณค่าของแบบแผนดั้งเดิม จึงส่งผลกระทบต่อค่านิยมและวิถีชีวิตของคนไทยจำนวนมาก เช่นมีการสาดน้ำด้วยน้ำแข็ง ทำให้เกิดอุบัติเหตุเป็นประจำทุกปี ประเพณีโยนบัวก็ถือเอาความสนุกสนานจากการละเล่นเข้ามาเป็นสิ่งบดบังคุณค่าของประเพณี การใช้จ่ายที่บ้านสมุนไพรมักถูกละเลยเพราะเห็นว่าเป็นสิ่งล้าสมัย เป็นต้น

๔. ภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาประจำชาติเกิดการวิบัติผิดเพี้ยน เพราะความนิยมอย่างมกมายในภาษาต่างประเทศจนเกินไป ประกอบกับความมกง่ายและความไม่เข้าใจซาบซึ้งในอรรถรสทางภาษาไทย เป็นเหตุให้มีการใช้ภาษาไทยอย่างขาดความระมัดระวัง เกิดความวิบัติผิดเพี้ยนจนสูญเสียสุนทรียะทางภาษาและเอกลักษณ์อันสำคัญของชาติ เช่น เวลาพูดใช้ภาษาไทยคำภาษาอังกฤษคำ ตัวควบกล้ำไม่มี ตัว “ร” “ล” อ่านเหมือนกันหมด หรือการตัดพยางค์โดยเฉพาะในหมู่เยาวชน นิสิต นักศึกษา เช่นคำว่า มหาวิทยาลัย เวลาพูดก็ใช้เพียง “มหาลัย” การแต่งบทกวีไม่ได้รับการสนับสนุนทำให้ชาติขาดผู้สืบทอดมรดกที่สำคัญไป

๕. ระเบียบวินัยอันบรรพบุรุษได้อบรมสั่งสอนและปลูกฝังให้ลูกหลานปฏิบัติตามทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและในระดับหมู่เหล่าทุกภาคของประเทศ ทั้งในทางตรงและทางอ้อมโดยแฝงไว้ในจารีตประเพณี ถูกมองข้าม จนถึงระดับที่เข้าใจผิดว่าคนไทยมีเสรีภาพอย่างไม่มีขอบเขต ดังที่จะเห็นได้จากประโยคที่มักอ้างอย่างเข้าข้างการกระทำของตนว่า “ทำอะไรตามใจคือไทยแท้”

๖. ค่านิยมคุณธรรมและจริยธรรมอันเป็นหลักยึดเหนี่ยวทางสังคมถูกละเลย การดิ้นรนเพื่อแสวงหาปัจจัยทางวัตถุมาเพื่อตอบสนองความต้องการอย่างไม่มีที่สิ้นสุดของผู้คนในสังคม เป็นสาเหตุให้เกิดกิเลสความเห็นแก่ตัว ค่านิยมที่ตีถูกมองข้าม ก่อให้เกิดปัญหาความรุนแรงและเสื่อมเสียคุณภาพของชีวิตและสังคม เช่น การขายลูกสาวเป็นโสเภณีหรือการทดแทนบุญคุณพ่อแม่ด้วยการเป็นโสเภณี เป็นต้น ภาวะทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมตกต่ำสั่นคลอน เช่น ขาดความซื่อสัตย์ในวิชาชีพ มีการเอาเปรียบแรงงาน การปลอมปนอาหารและยา การหักหลังคดโกงในทางการค้า และทุจริตทางการเมือง ฯลฯ

๗. วิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทยอันเป็นรากฐานแห่งเผ่าพันธุ์ได้รับการดูหมิ่น มองข้ามเหยวชนและประชาชนสมัยใหม่ไม่ตระหนักในคุณค่า เห็นเป็นสิ่งที่ล้าหลังน่าละอาย เกิดสภาวะกระเสือกกระสนไล่ตามวัฒนธรรมจากต่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงและรุดหน้าอย่างรวดเร็ว ไม่สนใจศึกษาสิ่งที่ดีในวิถีชีวิตและภูมิปัญญาของคนไทยที่มีมาแต่เดิม ก่อให้เกิดการสูญเสียชีวิต เช่น การเกษตรกรรมก็นิยมเกษตรกรรมแผนใหม่ ทำให้เกิดการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๘. รสนิยมในการแต่งกายแบบไทยถูกปล่อยปละละเลย ชาวไทยส่วนใหญ่แต่งกายแบบสมัยใหม่ตามรสนิยมของสังคมตะวันตก และจำนวนไม่น้อยรังเกียจเคยชินกับการแต่งกายแบบไทย ทั้ง ๆ ที่มีความอ่อนหวานสง่างามและเหมาะสมกับสังคมไทย

๙. ศิลปะไทยที่แสดงออกในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งวรรณศิลป์ ทัศนศิลป์ ศิลปการแสดงหลายสาขาไม่ได้รับความนิยมนหรือเอาใจใส่เท่าที่ควร ขาดการปลูกฝังและการถ่ายทอดอย่างเป็นระบบ เยาวชนและประชาชนไม่สามารถเข้าถึงคุณค่าทางศิลปะของไทย เช่น เพลงไทยเดิม การละเล่น การดนตรี ได้ กลับหันไปนิยมชมชื่นในศิลปะฉาบฉวยที่ล้าหลังไหลมาจากสังคมภายนอกแทน

๑๐. การดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวที่มุ่งแสวงหาเงินเป็นสำคัญ ได้ก่อให้เกิดปัญหามลภาวะทางวัฒนธรรมหลายอย่าง วิถีชีวิตของชุมชนพลิกผันจนปรับตัวไม่ทัน ปัญหาอาชญากรรม สิ่งเสพติด และปัญหาโสเภณี ปัญหาโรคเอดส์แพร่ระบาดอย่างรุนแรง

๑๑. การพัฒนาประเทศที่มุ่งหวังสร้างความเจริญทางด้านวัตถุเป็นหลัก ทำให้เกิดการละเลยต่อความเจริญทางด้านจิตใจ ชาวไทยจำนวนไม่น้อยตกเป็นทาสของวัตถุ ทำให้เสียสมดุลทั้งในระดับบุคคลและระดับสังคม ชุมชนอ่อนแอและแตกสลาย ชีวิตไม่สามารถดำรงอยู่ในสังคมอย่างสงบสุขได้ เกิดวิกฤตรุนแรงกับสังคมส่วนรวมครั้งแล้วครั้งเล่า สันติภาพและสันติสุขมีอาจเกิดขึ้นได้

จากสภาพปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ ทำให้สังคมไทยต้องสูญเสียทั้งคุณภาพชีวิตและคุณภาพสังคม และจะสูญเสียเอกลักษณ์ความเป็นไทยไปในที่สุด หากไม่ได้รับการยับยั้งและแก้ไขก่อนที่จะเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงดังกล่าวอย่างมีอาจหลีกเลี่ยงได้ จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการรณรงค์วัฒนธรรมไทย เพื่อกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกนึกคิด ไตร่ตรองใคร่ครวญในการเลือกสรรวัฒนธรรมอื่น และปลูกฝังให้เกิดความซาบซึ้งรักและภาคภูมิใจในวัฒนธรรมไทย เกิดการตื่นตัว ศึกษาค้นคว้าสร้างความเข้าใจนำไปประพฤติปฏิบัติและพัฒนาอย่างถูกต้อง อันจะยังผลให้เกิดความสงบสุขทั้งในวิถีชีวิตและสังคมส่วนรวมในที่สุด

บทที่ ๒

หลักการ

วัตถุประสงค์ เป้าหมาย นโยบายและมาตรการ

ความคิดพื้นฐานและหลักการ

๑. **วัฒนธรรม** เป็นเรื่องเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในการอยู่ร่วมกันในสังคม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง หมายถึง วิถีชีวิตของสังคม ซึ่งประกอบด้วยระบบความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับสังคม มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีทั้งส่วนที่เป็นธรรมชาติและสิ่งสร้างสรรค์ของมนุษย์ เนื่องจากองค์ประกอบดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ งานวัฒนธรรมจึงต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ของมนุษย์ สังคมและสิ่งแวดล้อมนั้น ๆ

๒. **สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ** ตระหนักว่าการพัฒนาในสังคมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงสามทศวรรษที่ผ่านมา เป็นการพัฒนากายได้กระแสการพัฒนาที่เร่งรัดในด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก อันส่งผลกระทบบอย่างกว้างขวางและลึกซึ้งต่อวิถีชีวิตของประชาชนคนไทย สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติจึงได้กำหนดโครงการ “รณรงค์วัฒนธรรมไทย” เพื่อส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจ และมีกิจกรรมสร้างสรรค์เชิงวัฒนธรรม อันจะเป็นพื้นฐานสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน

๓. **ภายใต้ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย** มีสิ่งที่จะต้องยอมรับโดยทั่วกันอยู่ประการหนึ่ง คือ “วัฒนธรรมประชาธิปไตย” กล่าวคือรัฐมีอาจเป็นผู้กำหนดกฎเกณฑ์มาตรฐานทางวัฒนธรรมให้แก่ประชาชนได้ทั้งหมด เพราะเป็นสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนที่จะแสวงหาทางเลือกที่เหมาะสมกับสภาวะส่วนตัว ดังนั้นแนวทางที่รัฐพึงกระทำคือการใช้มาตรการ “รณรงค์ทางวัฒนธรรม”

๔. **การรณรงค์วัฒนธรรมคือ** กลยุทธ์ในการสร้างความร่วมมืออย่างกว้างขวาง โดยใช้วิธีการหลายรูปแบบ เพื่อให้ประชาชนทุกหมู่เหล่าเข้าร่วมสนับสนุนในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม และระดมสรรพกำลังทั้งจากภาครัฐและเอกชน เพื่อผสมงานผสมใจสร้างชาติไทยด้วยวัฒนธรรม

๕. **สังคมมนุษย์ย่อมมีการร่วมมือกันอยู่เสมอ** เช่น การร่วมมือของคนในชาติ

ศาสนา และวัฒนธรรมเดียวกัน เป็นต้น ลักษณะของการร่วมมือแบ่งออกเป็น ๕ ประเภท คือ

- ๕.๑ การร่วมมือโดยอัตโนมัติ (Automatic Cooperation) เป็นการร่วมมือที่เกิดขึ้นโดยทั่ว ๆ ไปไม่มีกฎเกณฑ์ ไม่มีแบบแผนกำหนดไว้ล่วงหน้า
- ๕.๒ การร่วมมือตามธรรมเนียม (Traditional Cooperation) เป็นการร่วมมือกันทำงาน ซึ่งเป็นการปฏิบัติอันสืบเนื่องมาจากขนบธรรมเนียมประเพณีและความเชื่อของสังคม
- ๕.๓ การร่วมมือตามข้อตกลง (Contractual Cooperation) เป็นการร่วมมือตามสัญญาที่ให้ไว้แก่กัน เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ร่วมกันกำหนดไว้
- ๕.๔ การร่วมมือตามคำสั่ง (Directed Cooperation) เป็นการร่วมมือกันโดยยึดเอาคำสั่งการบังคับบัญชาเป็นแนวปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร
- ๕.๕ การร่วมมือตามสามัญสำนึก (Spontaneous Cooperation) เป็นการร่วมมือกันทำงานโดยไม่ได้ถูกกำหนด โดยไม่มีสัญญา ไม่มีคำสั่งหรือแม้แต่ธรรมเนียมประเพณี เช่น การร่วมมือภายในครอบครัว เป็นต้น

๖. การสร้างความร่วมมือ พฤติกรรมที่จำเป็นอีกประการหนึ่งในการทำงานที่จะต้องอาศัยคนจำนวนมาก คือ การสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้นในหมู่สมาชิก อาจกล่าวโดยสรุปเกี่ยวกับการสร้างความร่วมมือได้ว่า

- ๖.๑ สมาชิกต้องมีทัศนคติของการให้มากกว่าการรับ
- ๖.๒ สมาชิกต้องเข้าใจในปัญหาทั้งหมดที่กลุ่ม หน่วยงานและองค์กร ต้องการแก้ไข
- ๖.๓ สมาชิกต้องทราบว่าคุณมีความสามารถที่จะช่วยเหลือสนับสนุนการทำงานและแก้ปัญหานั้นได้อย่างไร
- ๖.๔ สมาชิกต้องทราบว่าบุคคลหรือหน่วยงานใดสามารถช่วยเหลือสนับสนุนในการทำงานได้และจะช่วยเหลือแก้ปัญหานั้นได้อย่างไร
- ๖.๕ สมาชิกต้องทราบปัญหาของบุคคล ในการแก้ปัญหาร่วมกับตนเองมีอยู่อย่างไร
- ๖.๖ สมาชิกต้องทราบว่าตนเองจะสามารถช่วยบุคคลอื่น แก้ปัญหาของเขาได้อย่างไร
- ๖.๗ สมาชิกต้องระวังมิให้ความสำเร็จตามเป้าหมายของตนก่อให้เกิดปัญหาต่อบุคคลอื่น
- ๖.๘ สมาชิกพึงตระหนักว่า สัมพันธภาพระหว่างบุคคลเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการสร้างความร่วมมือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมไทย

โดยทั่วไปแล้ว การสร้างความร่วมมือจะต้องเริ่มจากการทำให้สมาชิกเห็นด้วยในวัตถุประสงค์ เพื่อให้เกิดความผูกพันและรับผิดชอบต่อน้ำที่ที่ได้รับมอบหมาย สิ่งจำเป็นอีกประการหนึ่งคือการเห็นด้วยในวิธีการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์และผลประโยชน์ร่วมกัน การกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานของกลุ่มไม่ควรจะสูงเกินไป เพื่อให้ทุกคนสามารถยอมรับได้ นอกจากนี้การสร้างบรรยากาศให้สมาชิกได้เกิดความรู้สึกว่าคุณมีส่วนสำคัญที่จะช่วยคนอื่นหรือกลุ่มได้ ตลอดจนมิตรภาพ มนุษยสัมพันธ์ในกลุ่มภาวะผู้นำ และการควบคุมซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม ก็เป็นสิ่งจำเป็นเช่นเดียวกัน

๗. สิ่งที่ปรากฏให้เห็นอยู่ทั่วไปในสังคมไทย เช่น ความร่วมมือของคนในชาติเกี่ยวกับสถาบันทางชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการช่วยเหลือเกื้อกูลกันนั้น เนื่องจากประเทศไทยมีวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา ดังนั้น หลักธรรมทางพุทธศาสนาจึงได้แทรกซึมอยู่ในทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมของคนไทย จนทำให้คนไทยมีเอกลักษณ์ประจำชาติ โดยเฉพาะเกี่ยวกับอุปนิสัยใจคอ การคิด การแสดงออกที่นุ่มนวลไม่รุนแรง มีการให้อภัยกันอยู่เสมอ มีน้ำใจต่อคนอื่น ช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อนด้วยความเต็มใจ ลักษณะนิสัยเหล่านี้ล้วนเป็นวัฒนธรรมที่มาจากพุทธศาสนาทั้งสิ้น เช่น

๗.๑ หลักธรรมที่คนพึงมีกับสังคมหรือคนอื่น ที่เรียกว่า สังคหวัตถุสี่ คือ

๗.๑.๑ ทาน	การให้ การเสียสละ แบ่งปัน สงเคราะห์ ด้วยปัจจัยสี่
๗.๑.๒ ปิยวาจา	การเป็นคนพูดจาไพเราะ มีอารมณ์เบิกบาน ยิ้มแย้มแจ่มใส มีวาจาพูดดีมีใจ
๗.๑.๓ อัถกจริยา	ประพฤติตนให้เป็นประโยชน์ ช่วยเหลือผู้อื่น
๗.๑.๔ สมานัตตตา	ประพฤติตนให้มีความสม่ำเสมอแก่คนทั้งปวง ไม่เป็นคนถือตัวและไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาเปรียบ

๗.๒ หลักธรรมที่บุคคลพึงมีต่อเพื่อนร่วมงาน ซึ่งเรียกว่า กัลยาณมิตร หรือคุณธรรมของเพื่อนที่ดี ๗ ประการ คือ

๗.๒.๑ ปิโย	น่ารัก คือ เข้าถึงจิตใจ สนใจความรู้สึก สนทนสนม เป็นกันเอง ชวนให้อยากพูดคุยปรึกษาไต่ถาม
๗.๒.๒ ครุ	น่าเคารพ คือ ประพฤติดีอันสมควรแก่ฐานะ คบด้วยแล้วรู้สึกอบอุ่น เป็นที่พึ่งได้และปลอดภัย
๗.๒.๓ ภาวนีโย	น่าเจริญใจ คือ ทรงภูมิปัญญา นำยกย่อง ควรเอาอย่างคบได้อย่างภาคภูมิใจ

- ๗.๒.๔ วัตถุประสงค์ รู้จักพูดให้เหตุผล คือ รู้จักชี้แจง รู้จักว่าเมื่อไรควรพูดอะไร
อย่างไร เป็นที่ปรึกษาที่ดี ตักเตือนดี
- ๗.๒.๕ วจนักษะไม่ อดทนต่อถ้อยคำ คือ อดทนต่อคำจุกจิก ชักถามล้วงเกิน
และคำตักเตือนต่าง ๆ
- ๗.๒.๖ คัมภีร์จะ กะถัง กัดดา คือ ชี้แจงเรื่องล้าลึกให้เข้าใจได้ง่าย
- ๗.๒.๗ โน จัญฐาน นโยชะเย คือ ไม่ชักนำในทางเสื่อม ไม่ชักจูงไปในเรื่อง
เหลวไหล เสื่อมเสีย และไม่สมควร

อนึ่ง ในการที่จะให้ประชาชนโดยทั่วไป ร่วมมือรณรงค์ทางวัฒนธรรมได้นั้นจะต้องสร้าง
ศรัทธาหรือความเชื่อให้เกิดแก่ประชาชนว่า การรณรงค์เพื่ออนุรักษ์ ส่งเสริม เผยแพร่และพัฒนาวัฒนธรรม
เป็นสิ่งที่ดี ทำให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศ หากประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศมีศรัทธาและเลื่อมใสในนโยบายนี้
แล้ว ความร่วมมือก็ย่อมเกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ เพราะเรื่องของวัฒนธรรมเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตอันเป็น
ประเพณีที่ทุกคนในสังคมมีส่วนเกี่ยวข้องกับอยู่แล้ว

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนและเยาวชนได้เห็นคุณค่าและซาบซึ้งในคุณูปการของสถาบัน
ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ อันเป็นสถาบันสูงสุดของชาติ
๒. เพื่อรณรงค์ให้คนไทยทุกคนตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรม มีความภูมิใจ
ในการประพฤติปฏิบัติตามแบบแผนวัฒนธรรมอันดีงามของไทย
๓. เพื่อรณรงค์ให้คนไทยทุกคนร่วมมือกันอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมที่ดีงามของไทย
๔. เพื่อส่งเสริมการใช้มิติทางวัฒนธรรมในการพัฒนาตามเป้าหมายทศวรรษโลกเพื่อการ
พัฒนาวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ พ.ศ. ๒๕๓๑-๒๕๔๐

เป้าหมาย

การดำเนินงานตามโครงการรณรงค์วัฒนธรรมไทย ได้กำหนดเป้าหมายไว้ดังนี้

๑. การประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมไทยให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ตระหนักในคุณค่า มีความภาคภูมิใจในการประพฤติปฏิบัติตามแบบแผนวิถีชีวิตอันดีงามของประชาชนชาวไทยทุกเพศทุกวัย
๒. การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมไทยให้เกิดความตื่นตัว และความร่วมมือในการดำเนินงาน มีการระดมสรรพกำลังทั้งภาครัฐภาคเอกชนและประชาชนเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานอย่างกว้างขวาง
๓. การผลิตสื่อและคู่มือเสริมการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทย โดยสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติประสานกับภาครัฐภาคเอกชนดำเนินการเน้นความสำคัญในเรื่องสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เพื่อเผยแพร่และนำไปใช้เสริมการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยทั้งในและนอกระบบโรงเรียน

นโยบาย

เร่งรัดการประชาสัมพันธ์ การจัดกิจกรรม และการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ประชาชนคนไทยเกิดความรู้ ความเข้าใจ ซาบซึ้งและตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมไทย มีความรู้สึกภาคภูมิใจในการประพฤติปฏิบัติตามแบบแผนและวิถีชีวิตอันดีงามของสังคมไทย โดยระดมสรรพกำลังและความร่วมมือจากหน่วยงานทั้งภาครัฐภาคเอกชนและประชาชนอย่างกว้างขวาง และทั่วถึง

มาตรการ

๑. ส่งเสริมสนับสนุนการประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระสำคัญ อันเป็นแก่นแท้ที่ทรงคุณค่าทางวัฒนธรรมไทยอย่างหลากหลายทุกรูปแบบ ทั้งในภาครัฐภาคเอกชนและประชาชน

๒. ส่งเสริมสนับสนุนและกระตุ้นผลักดันให้เกิดความร่วมมือในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมอย่างกว้างขวางทั่วถึง

๓. เร่งรัดจัดทำสื่อคู่มือเสริมการเรียนรู้การสอนวัฒนธรรมทั้งในและนอกระบบโรงเรียน ส่งเสริมการใช้สื่อและคู่มือเสริมการเรียนรู้การสอนวัฒนธรรมอย่างแพร่หลายกว้างขวาง

๔. เสริมสร้างความเข้มแข็งและประสิทธิภาพของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน ในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมไทย

๕. เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชนโดยระบบเครือข่ายทางวัฒนธรรม

๖. เสริมสร้างบทบาทของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เพื่อเป็นแกนกลางในการรณรงค์วัฒนธรรมไทย ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๓๗-๒๕๔๐

๗. จัดให้มีคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการเพื่อรับผิดชอบการดำเนินงานโครงการรณรงค์วัฒนธรรมไทยในด้าน การประชาสัมพันธ์ การพัฒนากิจกรรม การจัดทำสื่อและคู่มือเสริมการเรียนรู้การสอนวัฒนธรรมไทย การประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ การประสานงานกับหน่วยงานภาคเอกชน

๘. จัดให้มีสิ่งกระตุ้นและสิ่งตอบแทนในลักษณะเรชิตูเกียรติสำหรับบุคคลหรือหน่วยงานที่จัดกิจกรรมหรือโครงการร่วมในปี่รณรงค์วัฒนธรรมไทยจนปรากฏผลงานชัดเจนต่อสาธารณะ

๙. กำหนดขอข่วยเนื้อหาทางวัฒนธรรมที่กำลังเป็นปัญหารุนแรงหรือวิกฤต เพื่อเป็นกรอบในการจัดกิจกรรมรณรงค์วัฒนธรรมทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน

๑๐. ส่งเสริมและประสานงานให้เกิดการปรับปรุงงาน โครงการ กิจกรรมที่เป็นหน้าที่หลักของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ให้มีการเสริมเนื้อหาและกิจกรรมด้านวัฒนธรรมไทยในงานประจำด้วยรูปแบบวิธีการที่สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพข้อเท็จจริงของหน่วยงานนั้น ๆ

บทที่ ๓

โครงสร้างและระบบแผนงาน

เพื่อให้การดำเนินงานโครงการปีรณรงค์วัฒนธรรมไทยเป็นไปโดยเรียบร้อยและราบรื่น สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้กำหนดโครงสร้างและระบบแผนงานดังต่อไปนี้

องค์ประกอบของแผน

๑. ขอบข่ายเนื้อหาทางวัฒนธรรม

ลักษณะงานทางด้านวัฒนธรรมโดยทั่วไปเป็นงานที่มีขอบเขตกว้างขวางและเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของคนในสังคมทุก ๆ ด้าน ดังนั้นเพื่อให้มีจุดร่วมในการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม จึงได้กำหนดขอบข่ายเนื้อหาทางวัฒนธรรมเพื่อใช้เป็นแม่บทในการรณรงค์ทางวัฒนธรรมไทย ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๓๖ ได้แก่งการจกกิจกรรมวันสำคัญของชาติในรอบปี จำนวน ๒๕ วัน (รายละเอียดปรากฏในเอกสารบทที่ ๕) และเนื้อหาอื่น ๆ ซึ่งสรุปเป็นกรอบเนื้อหา ดังนี้

- ๑.๑ สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
- ๑.๒ วิถีครอบครัวและชุมชนไทย
- ๑.๓ ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย
- ๑.๔ ภาษาไทย
- ๑.๕ ระเบียบวินัย
- ๑.๖ ค่านิยม คุณธรรม และจริยธรรม
- ๑.๗ วิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย
- ๑.๘ การแต่งกายแบบไทย
- ๑.๙ ศิลปกรรมแบบไทย
- ๑.๑๐ วัฒนธรรมกับการท่องเที่ยว
- ๑.๑๑ วัฒนธรรมกับการพัฒนา

๒. แผนงานหลัก

เพื่อให้เกิดความชัดเจนและความสะดวกในการดำเนินงาน จึงเห็นสมควรแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยกำหนดเป็นแผนงานหลัก ๖ แผนงานดังต่อไปนี้

- ๒.๑ แผนงานประชาสัมพันธ์
- ๒.๒ แผนงานส่งเสริมกิจกรรมวัฒนธรรม
- ๒.๓ แผนงานผลิตหนังสือและคู่มือการเรียนการสอนวัฒนธรรม
- ๒.๔ แผนงานประสานการดำเนินงานภาครัฐ
- ๒.๕ แผนงานประสานการดำเนินงานภาคเอกชน
- ๒.๖ แผนงานประเมินผลโครงการ

๓. แผนงานหลักและงาน

ในแผนงานหลักทั้ง ๖ แผนงาน ได้กำหนดงานสำคัญ ๆ พร้อมด้วยขอบข่ายและลักษณะของงานเพื่อเป็นแนวทางในการแปรไปสู่กิจกรรมที่เป็นรูปธรรม ดังต่อไปนี้

๓.๑ แผนงานประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมไทย มี ๓ งาน คือ

- ๓.๑.๑ งานสื่อสิ่งพิมพ์ มีขอบข่ายและลักษณะงานคือ จัดทำ จัดซื้อ จัดหา จัดจ้าง เพื่อให้มีหรือให้เกิดการโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจเนื้อหาวัฒนธรรมไทยทั้ง ๑๑ ประการ และเชิญชวนให้ประชาชนร่วมมือกันจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมดังกล่าว โดยผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ชนิดต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร แผ่นโฆษณา แผ่นพับ โบปปลิว บัตรพกปฏิบัติ ฯลฯ เป็นต้น
- ๓.๑.๒ งานสื่อวิทยุ มีขอบข่ายและลักษณะงานคือ จัดทำ จัดซื้อ จัดหา จัดจ้าง หรือขอความร่วมมือ เพื่อให้มีหรือให้เกิดการโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจเนื้อหาวัฒนธรรมไทยทั้ง ๑๑ ประการ และเชิญชวนให้ประชาชนร่วมมือกันจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม ทั้งนี้โดยผ่านสื่อวิทยุ เช่น บทโฆษณา สารคดี เพลงปลุกใจ บทสัมภาษณ์ บทวิจารณ์ ฯลฯ เป็นต้น
- ๓.๑.๓ งานสื่อโทรทัศน์ มีขอบข่ายและลักษณะงานคือ จัดทำ จัดซื้อ จัดหา จัดจ้าง หรือขอความร่วมมือ เพื่อให้มีหรือให้เกิดการโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจเนื้อหาวัฒนธรรมไทยทั้ง ๑๑ ประการ และเชิญชวนให้ประชาชนร่วมมือกันจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม ทั้งนี้โดยผ่านสื่อ

โทรทัศน์ เช่น โฆษณา สารคดี วี.ดี.โอ. รายการสัมภาษณ์ การโต้วาที การละเล่นที่ประชาชนมีส่วนร่วม อักษรวิง ตลอดจนการนำเสนอเนื้อหา วัฒนธรรมผ่านจอภาพเครื่องบริการเงินด่วน (ATM) เป็นต้น

๓.๒ แผนงานส่งเสริมกิจกรรมวัฒนธรรมไทย มี ๑๑ งานคือ

- ๓.๒.๑ งานสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีขอบข่ายและลักษณะงานดังนี้ คือ เชิญชวนให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน ร่วมมือกันจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมหรือปลูกฝังให้เกิดความจงรักภักดี ต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เช่น การจัดกิจกรรมในวาระและ วันสำคัญต่าง ๆ อันเกี่ยวเนื่องกับสถาบันทั้งสาม
- ๓.๒.๒ งานวิถีครอบครัวและชุมชนไทย มีขอบข่ายและลักษณะงานดังนี้คือ เชิญชวนหรือขอความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม เผยแพร่ อนุรักษ์ ถ่ายทอด และแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับวิถีครอบครัวและชุมชนไทยเพื่อสร้างเสริมความเข้มแข็ง มั่นคงของสถาบันครอบครัวและสถาบันอื่น ๆ ในชุมชนไทย
- ๓.๒.๓ งานขนบธรรมเนียมประเพณีไทย มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้คือ เชิญชวนหรือขอความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม เผยแพร่ อนุรักษ์ ถ่ายทอด วิจัยและแลกเปลี่ยน ความรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของไทย ทั้งประเพณี ระดับชาติและระดับท้องถิ่น
- ๓.๒.๔ งานภาษาไทย มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้คือ เชิญชวนให้หน่วยงาน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ร่วมมือกันจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝัง ส่งเสริม เรียนรู้ ถ่ายทอด วิจัยด้านการพูด การอ่าน การเขียนภาษาไทยให้ ถูกต้อง รวมทั้งจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมฉันทลักษณ์ไทยในรูปแบบต่าง ๆ ด้วย
- ๓.๒.๕ งานระเบียบวินัย มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้ คือ เชิญชวนให้ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ร่วมมือกันจัดกิจกรรมเพื่อ เสริมสร้างปลูกฝัง พัฒนา ถ่ายทอด ระเบียบและวินัยของคนในชาติ
- ๓.๒.๖ งานค่านิยม คุณธรรมและจริยธรรม มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้คือ

เชิญชวนให้หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ร่วมมือกันจัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝัง ถ่ายทอด พัฒนา และวิจัยค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และมารยาทอันดีงามตามแบบแผนของสังคมไทย

- ๓.๒.๗ งานวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้คือ เชิญชวนให้หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ร่วมมือกันจัดกิจกรรมเพื่อศึกษาวิจัย ส่งเสริม เผยแพร่ ถ่ายทอด และพัฒนาวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทย จนสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติอย่างจริงจังเป็นรูปธรรม รวมทั้งให้มีการเชื่อมโยงวิถีชีวิตและภูมิปัญญาไทยไปสู่หลักสูตรการเรียนการสอนในระดับต่าง ๆ ด้วย
- ๓.๒.๘ งานการแต่งกายแบบไทย มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้คือ เชิญชวนส่งเสริมประชาชนคนไทยให้เกิดความนิยมในการแต่งกายแบบไทย เห็นคุณค่าของผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มของไทย มีความภาคภูมิใจในการแต่งกายแบบไทย ขอความร่วมมือหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชนในการแต่งกายแบบไทย รวมทั้งให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเครื่องนุ่งห่มของไทยด้วย
- ๓.๒.๙ งานศิลปกรรมแบบไทย มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้คือ เชิญชวนให้หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ร่วมมือกันจัดกิจกรรมเพื่อศึกษาวิจัย ส่งเสริม เผยแพร่ อนุรักษ์ ฟื้นฟู ถ่ายทอด พัฒนาและแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับศิลปกรรมของไทยในแขนงต่าง ๆ อย่างกว้างขวางทั้งภายในประเทศและกับต่างประเทศ ในระดับรัฐและระดับเอกชน
- ๓.๒.๑๐ งานวัฒนธรรมกับการท่องเที่ยว มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้ คือ ส่งเสริม สนับสนุน และขอความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ที่มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวให้เข้าใจคุณค่าและสาระสำคัญของวัฒนธรรมไทย ร่วมมือกันปฏิบัติหรือจัดกิจกรรมที่เป็นวัฒนธรรมอันดีงามของไทยเพื่อสร้างภาพลักษณ์และความประทับใจในคุณค่าของวัฒนธรรมไทยให้ปรากฏแก่นักท่องเที่ยว
- ๓.๒.๑๑ งานวัฒนธรรมกับการพัฒนา มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้คือ

ส่งเสริม สนับสนุน หรือขอความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ให้ตระหนักในคุณค่าความสำคัญของวัฒนธรรมไทย ใช้มิติทางวัฒนธรรมเน้นการพัฒนาคุณภาพสังคม และคุณภาพชีวิตควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจ กับทั้งเน้นการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อให้เกิดดุลยภาพระหว่างมนุษย์ สังคมและสิ่งแวดล้อม

๓.๓ แผนงานผลิตหนังสือและคู่มือการเรียนการสอนวัฒนธรรม มี ๓ งาน

คือ

- ๓.๓.๑ งานผลิตหนังสือประกอบการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทย มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้คือ จัดทำ จัดซื้อ จัดหา จัดจ้าง ให้มีหนังสือคู่มือการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทย ตามกรอบเนื้อหา ๑๑ ประการ
- ๓.๓.๒ งานผลิตสื่อเสริมการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทย มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้คือ จัดทำ จัดซื้อ จัดหา จัดจ้างให้ได้มาซึ่งสื่อเสริมการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทย ตามกรอบเนื้อหา ๑๑ ประการ
- ๓.๓.๓ งานเผยแพร่สื่อและหนังสือคู่มือการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทย มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้ คือ จัดจำหน่าย แจก หนังสือและคู่มือสื่อเสริมการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยให้แพร่หลายกว้างขวางและทั่วถึงทั้งในหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน

๓.๔ แผนงานประสานการดำเนินงานภาครัฐ มี ๔ งานคือ

- ๓.๔.๑ งานประสานสถานศึกษา มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้คือ เชิญชวน ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาทุกระดับชั้นทุกสังกัด ให้มีการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมตามกรอบเนื้อหา ๑๑ ประการ ในแผนงานที่ ๒ (การส่งเสริมกิจกรรม) โดยให้สถานศึกษาประสานงานกับศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด ศูนย์วัฒนธรรมอำเภอ ที่อยู่ในพื้นที่ทั้งในด้านงบประมาณและความต้องการอื่น ๆ
- ๓.๔.๒ งานประสานหน่วยงานส่วนกลาง มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้คือ ประชาสัมพันธ์ เชิญชวน ขอความร่วมมือจากหน่วยงานราชการที่สังกัดส่วนกลาง ให้มีการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม ตามกรอบ

เนื้อหา ๑๑ ประการ หรือให้มีการเสริมเนื้อหาทางวัฒนธรรมอย่างใดอย่างหนึ่งเข้าไปในงานประจำตามความเหมาะสมของแต่ละหน่วยงาน

๓.๔.๓ งานประสานหน่วยงานส่วนภูมิภาค มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้คือ ประชาสัมพันธ์ เชิญชวน และขอความร่วมมือจากหน่วยงานราชการที่สังกัดส่วนภูมิภาค ให้มีการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม ตามกรอบเนื้อหา ๑๑ ประการ หรือให้มีการเสริมเนื้อหาทางวัฒนธรรมเข้าไปในงานประจำตามความเหมาะสมของแต่ละหน่วยงาน

๓.๔.๔ งานประสานหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้คือ ประชาสัมพันธ์ เชิญชวน และขอความร่วมมือจากหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ให้มีการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม หรือให้มีการเสริมเนื้อหาทางวัฒนธรรมเข้าไปในงานประจำตามความเหมาะสมของแต่ละหน่วยงาน

๓.๕ แผนงานประสานการดำเนินงานภาคเอกชน มี ๗ งาน คือ

๓.๕.๑ งานประสานองค์กรศาสนา มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้คือ ประชาสัมพันธ์ เชิญชวน และขอความร่วมมือจากองค์กรทางศาสนา ให้มีการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมตามกรอบเนื้อหา ๑๑ ประการ หรือให้มีการเสริมเนื้อหาทางวัฒนธรรมเข้าไปในภารกิจหลักขององค์กรนั้น ๆ ตามความเหมาะสม

๓.๕.๒ งานประสานสมาคม/มูลนิธิ มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้คือ ประชาสัมพันธ์ เชิญชวน และขอความร่วมมือจากสมาคม มูลนิธิ ให้จัดกิจกรรมสร้างสรรค์ ทางวัฒนธรรมตามกรอบเนื้อหา ๑๑ ประการ หรือให้มีการเสริมเนื้อหาทางวัฒนธรรมเข้าไปในภารกิจหลักของสมาคม มูลนิธิ ตามความเหมาะสม

๓.๕.๓ งานประสานหน่วยงานเอกชน (บริษัทห้างร้าน ศูนย์การค้า ธนาคาร โรงแรม ฯลฯ) มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้ คือ ประชาสัมพันธ์ เชิญชวน และขอความร่วมมือจากบริษัท ห้างร้าน ธนาคาร ศูนย์การค้า โรงแรม ฟิฟิธกัณฑ์ ฯลฯ ให้มีการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม ตามกรอบเนื้อหา ๑๑ ประการ หรือให้มีการเสริมเนื้อหาทางวัฒนธรรมเข้าไปใน

ภารกิจประจำของแต่ละแห่งตามความเหมาะสม

- ๓.๕.๔ งานประสานองค์กรชาวบ้าน มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้คือ ประชาสัมพันธ์ เชิญชวน และขอความร่วมมือองค์กรชาวบ้าน เช่น กลุ่ม ทอผ้าพื้นเมือง กลุ่มผู้เลี้ยงสุกร ธนาคารหมู่บ้าน สหกรณ์หมู่บ้าน ธุรกิจชุมชน กลุ่มเกษตรผสมผสาน กลุ่มแม่บ้าน ชมรมลูกเสือชาวบ้าน ฯลฯ ให้มีการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม หรือให้มีการเสริมเนื้อหา ทางวัฒนธรรมเข้าไปในงานประจำของแต่ละแห่งตามความเหมาะสม
- ๓.๕.๕ งานประสานกลุ่มศิลปิน มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้คือ ประชาสัมพันธ์เชิญชวน และขอความร่วมมือจากกลุ่มศิลปินแขนงต่าง ๆ รวมทั้งกลุ่มกวีและนักเขียน ให้ผลิตหรือสร้างสรรค์ผลงานศิลปะตามกรอบ เนื้อหา ๑๑ ประการ หรือมีการเสริมเนื้อหาทางวัฒนธรรมลงไปในงาน ประจำตามความเหมาะสมของแต่ละประเภท
- ๓.๕.๖ งานประสานสื่อมวลชน มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้คือ เชิญชวน และขอความร่วมมือจากสื่อมวลชนทุกแขนงให้เผยแพร่งานวัฒนธรรม ตามกรอบเนื้อหา ๑๑ ประการ หรือมีการเสริมเนื้อหาทางวัฒนธรรมใน งานประจำตามความเหมาะสม
- ๓.๕.๗ งานประสานคนไทยนอกประเทศ มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้คือ ประชาสัมพันธ์ เชิญชวน และขอความร่วมมือจากคนไทยนอกประเทศ ทุกประเทศ ให้มีการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม ตามกรอบเนื้อหา ๑๑ ประการ หรือให้มีการเสริมเนื้อหาวัฒนธรรมในงานประจำตามความ เหมาะสม

๓.๖ แผนงานประเมินผล มี 2 งาน ดังนี้

- ๓.๖.๑ งานประเมินผลระหว่างโครงการ มีขอบข่ายและลักษณะของงานดังนี้คือ ดำเนินการติดตามประเมินผลกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ที่มีขึ้นในปี่ รณรงค์วัฒนธรรมไทย ตั้งแต่เริ่มต้นโครงการ โดยกำหนดเป็นระยะ ๆ ตามความเหมาะสม เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจาก การทำงาน

๓.๖.๒ งานประเมินผลหลังสิ้นสุดโครงการ มีข้อบ่งชี้และลักษณะของงานดังนี้คือ
จัดดำเนินการประเมินผลโครงการปรัณรงศ์วัฒนธรรมไทยเมื่อสิ้นสุดโครงการ
โดยการสรุปผลในภาพรวมของกิจกรรมและโครงการทั้งหมด

กิจกรรมเสนอแนะ

การดำเนินงานเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ตามข้อบ่งชี้เนื้อหาทั้ง ๑๑ ประการ อาจเลือกใช้กิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลาย ๆ อย่างประกอบกันตามความเหมาะสม ดังต่อไปนี้

๑. การประกวดแข่งขัน
๒. การจัดนิทรรศการ
๓. การจัดแสดง
๔. การสาธิต
๕. การฝึกอบรมสัมมนา
๖. การผลิตและเผยแพร่สื่อ
๗. การยกย่องเชิดชูเกียรติ
๘. การประชาสัมพันธ์
๙. การจัดตั้งองค์กรเฉพาะกิจ
๑๐. การให้บริการฯ
๑๑. การศึกษาดูงาน
๑๒. การอภิปราย บรรยาย ปรากฏา

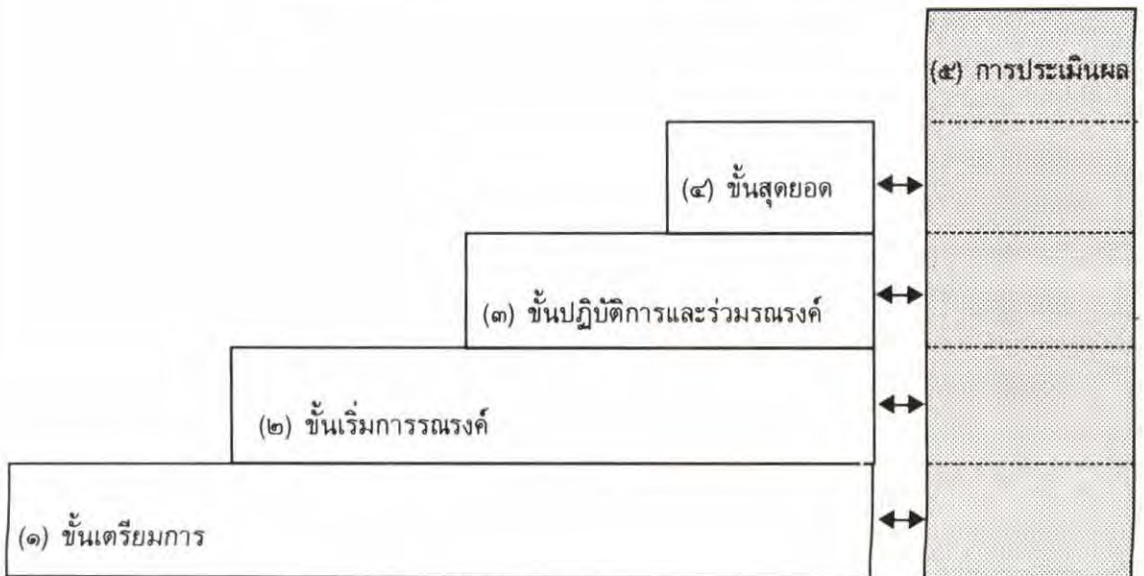
รูปแบบการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย

๑. การประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมไทย
๒. การจัดการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทย
๓. การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย

ขั้นตอนการรณรงค์วัฒนธรรมไทย

๑. ขั้นเตรียมการรณรงค์วัฒนธรรมไทย
๒. ขั้นเริ่มการรณรงค์วัฒนธรรมไทย
๓. ขั้นปฏิบัติการและร่วมรณรงค์วัฒนธรรมไทย
๔. ขั้นสัุดยอดการรณรงค์วัฒนธรรมไทย
๕. ขั้นสรุปผลและประเมินผลการรณรงค์วัฒนธรรมไทย

แผนภูมิแสดงขั้นตอนการรณรงค์

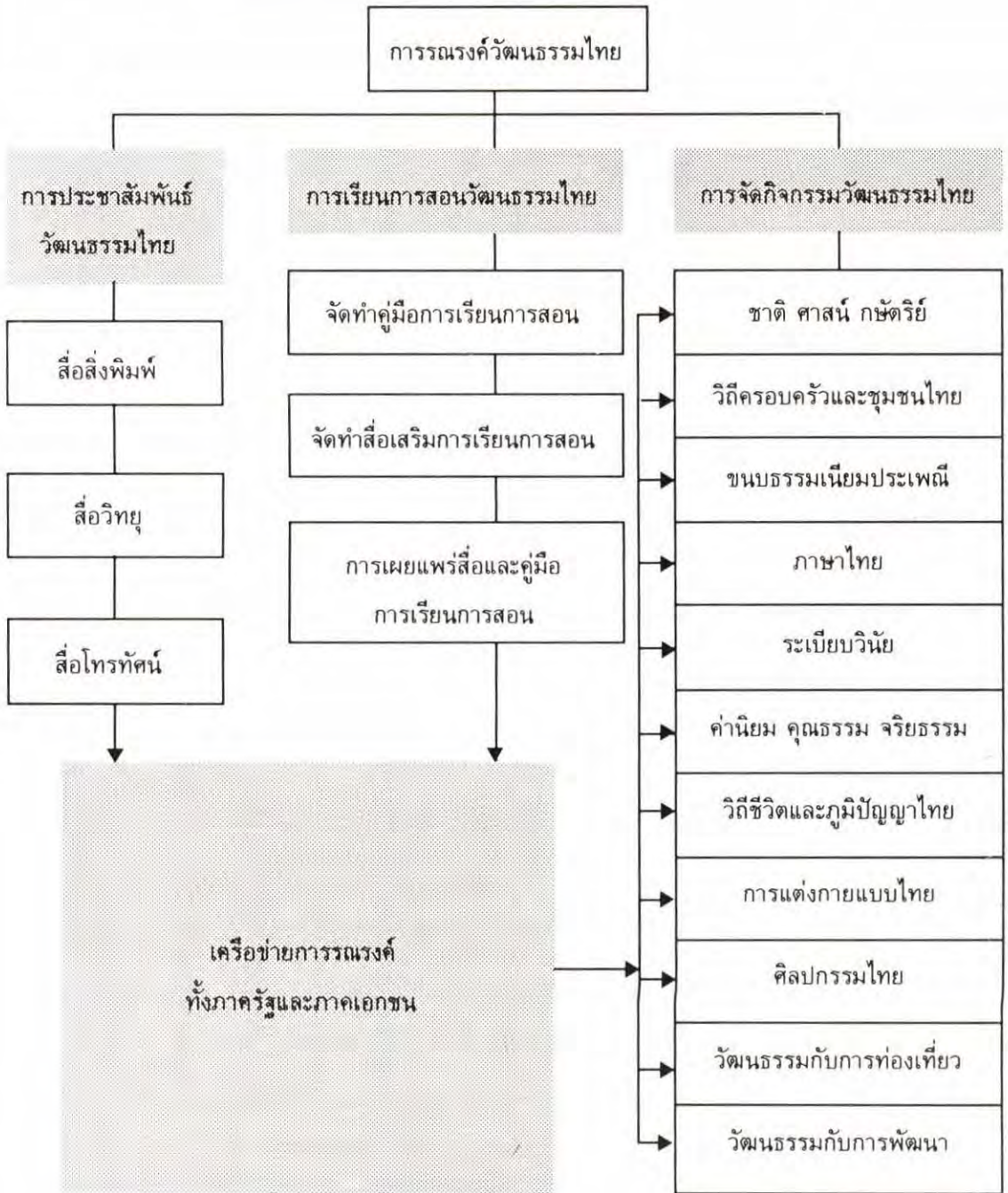

๑. ขั้นเตรียมการ

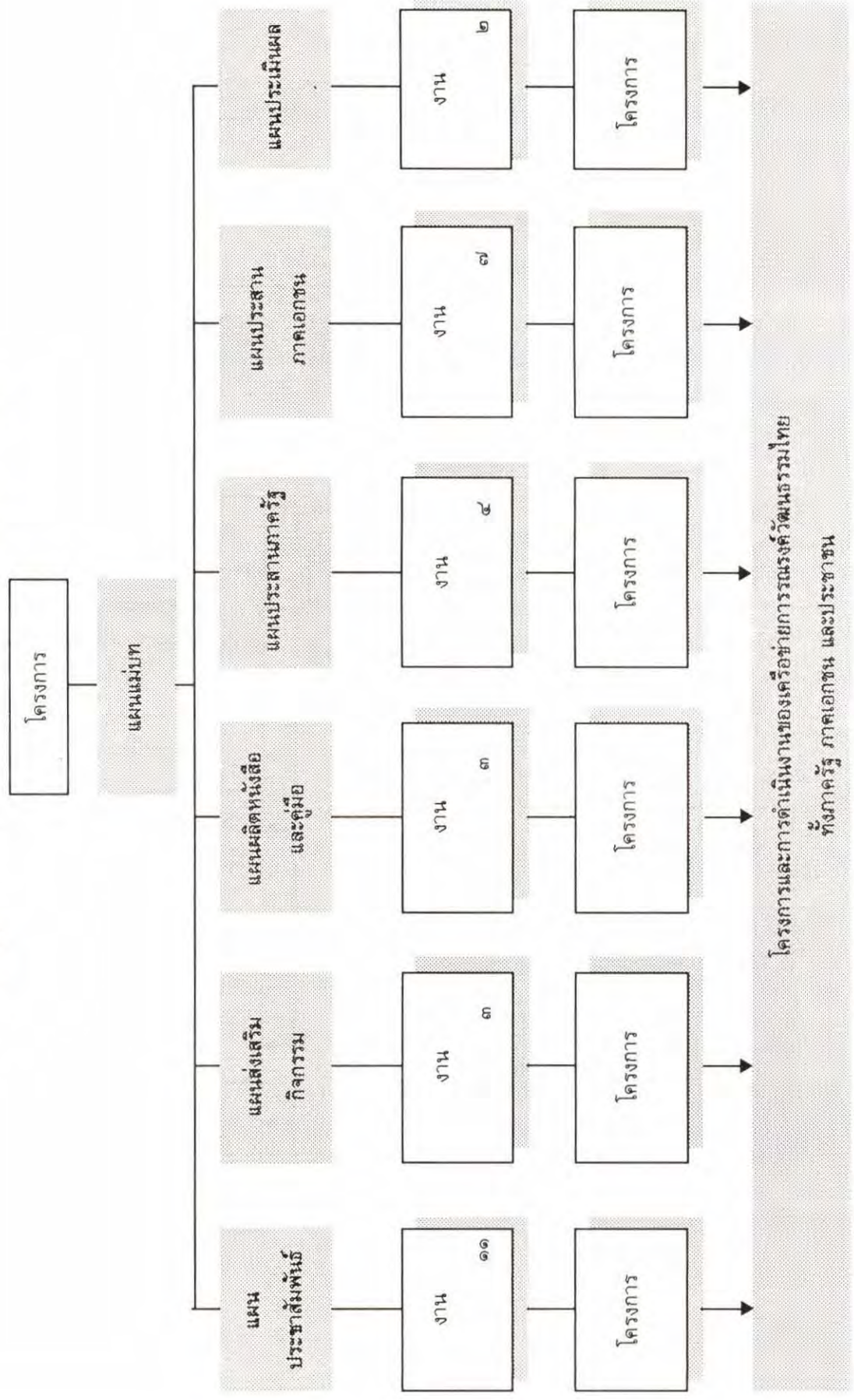
- จัดทำโครงการ
- ขออนุมัติโครงการ
- จัดทำเอกสารข้อมูลเบื้องต้น
- แต่งตั้งคณะกรรมการ อนุกรรมการ และคณะทำงาน

๒. **ขั้นเริ่ม**
- การประชาสัมพันธ์
  - เชิญชวน
  - ชี้นำ
  - กระตุ้น
  - สร้างความร่วมมือ
๓. **ขั้นปฏิบัติการและร่วมรณรงค์**
- ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม ตามกรอบเนื้อหา ๑๑ ประการ โดยมีเครือข่ายการรณรงค์เป็นหน่วยปฏิบัติ
๔. **ขั้นสุดยอดการรณรงค์**
- กิจกรรมที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในรอบปี (งานมหกรรมวัฒนธรรมพื้นบ้าน)
๕. **ขั้นประเมินผล**
- ประเมินผลระหว่างโครงการ
  - ประเมินผลหลังสิ้นสุดโครงการ

แผนภูมิแสดงรูปแบบการรณรงค์วัฒนธรรม

แผนภูมิระบอบการวางแผนโครงการรณรงค์วัฒนธรรมไทย

บทที่ ๔

โครงสร้างและระบบการดำเนินงาน

เพื่อให้การบริหารโครงการและการดำเนินงานตามโครงการรณรงค์วัฒนธรรมไทยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้จัดรูปองค์กรการบริหารและการดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการ, คณะอนุกรรมการ, และคณะทำงาน เพื่อรับผิดชอบการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. องค์กรบริหารระดับชาติ

ให้มีคณะกรรมการอำนวยการโครงการรณรงค์วัฒนธรรมไทย ทำหน้าที่เป็นองค์กรบริหารสูงสุด โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน มีคณะกรรมการซึ่งเป็นตัวแทนจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยมีสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติเป็นเลขานุการ และมีสำนักงานเลขานุการอยู่ที่สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

คณะกรรมการอำนวยการ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- กำหนดแผนและแนวทางในการดำเนินงานปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย ให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล
- ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย
- สนับสนุนและส่งเสริมองค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านศิลปวัฒนธรรม ทั้งภาครัฐ เอกชนและประชาชน ให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรณรงค์วัฒนธรรม
- ร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้การสนับสนุนสถานศึกษาทุกระดับทำหน้าที่เป็นศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่น
- แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่เฉพาะกิจตามที่ได้รับมอบหมาย

๒. องค์กรบริหารระดับกระทรวง

ให้มีคณะกรรมการดำเนินการโครงการปีรณรงค์วัฒนธรรมไทยในระดับกระทรวง ๑ ชุด โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการหรือรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน มีคณะกรรมการซึ่งเป็นตัวแทนจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และมีรองเลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติเป็นกรรมการและเลขานุการ มีสำนักงานเลขานุการอยู่ที่สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

คณะกรรมการดำเนินการ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

๑. กำกับการดำเนินงานรณรงค์วัฒนธรรมไทยให้เป็นไปตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้
๒. ประสานกิจกรรมปีรณรงค์วัฒนธรรมไทยกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน
๓. เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย
๔. ร่วมมือกับศูนย์วัฒนธรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินงานเนื่องในปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย
๕. ปฏิบัติงานต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการอำนวยการ
๖. ให้ความเห็นชอบในการพิจารณาและดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ในปีรณรงค์วัฒนธรรมไทยของรัฐบาล

๓. องค์กรบริหารระดับพื้นฐาน

ให้มีสำนักงานเลขานุการโครงการ ๑ ชุด และคณะอนุกรรมการเพื่อรับผิดชอบการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ๕ คณะ ดังต่อไปนี้

๓.๑ สำนักงานเลขานุการโครงการฯ

แบ่งงานในสำนักงานเลขานุการโครงการรณรงค์วัฒนธรรมไทย ออกเป็น ๕ ฝ่าย แต่ละฝ่ายมีอำนาจหน้าที่ดังนี้

๑. ฝ่ายธุรการ มีหน้าที่

- ๑.๑ จัดดำเนินการและเป็นผู้ช่วยฝ่ายเลขานุการการประชุมคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการทุกคณะ

- ๑.๒ จดรายงานและเก็บรวบรวมผลการประชุมและการดำเนินงานของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการทุกคณะ
  - ๑.๓ เป็นฝ่ายเลขานุการของสำนักงานเลขานุการโครงการรณรงค์วัฒนธรรมไทย
  - ๑.๔ เก็บรวบรวมเอกสารหลักฐานการดำเนินโครงการฯ ทุกอย่าง
  - ๑.๕ จัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการฯ เสนอกรมและฝ่ายบริหารโครงการ
  - ๑.๖ รับผิดชอบงานด้านธุรการของโครงการฯ
  - ๑.๗ ทำหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ฝ่ายดำเนินการมอบหมาย
๒. ฝ่ายวางแผน มีหน้าที่
- ๒.๑ จัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการโครงการรณรงค์วัฒนธรรมไทย
  - ๒.๒ ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาทางวัฒนธรรมและปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานโครงการฯ ตลอดจนเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา
  - ๒.๓ จัดทำเครื่องมือสำหรับติดตามและควบคุมการดำเนินงานโครงการฯ ร่วมกับฝ่ายประเมินผล
  - ๒.๔ ประสานแผนการดำเนินงานโครงการฯ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน
  - ๒.๕ ทำหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมาย
๓. ฝ่ายโครงการ/งบประมาณ มีหน้าที่
- ๓.๑ พิจารณาและประสานงานกับสำนักงบประมาณเรื่องงบประมาณที่ใช้ตามแผนงาน โครงการและกิจกรรมที่จัดให้มีในปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย โดยร่วมกับคณะอนุกรรมการพัฒนากิจกรรม
  - ๓.๒ พิจารณาโครงการหรือกิจกรรมที่จัดให้มีขึ้น หรือเสนอเข้าร่วมในปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย โดยร่วมกับคณะอนุกรรมการพัฒนากิจกรรม
  - ๓.๓ จัดทำบัญชีรายการงบประมาณและหรือปัจจัยอื่น ๆ ที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ในการดำเนินงานโครงการปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย

๓.๔ ทำหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการดำเนินการมอบหมาย

๔. ฝ่ายประเมินผล มีหน้าที่

๔.๑ จัดดำเนินการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการตั้งแต่เริ่มจนถึงสิ้นสุดโครงการฯ

๔.๒ จัดทำรายงานผลการดำเนินงานหลังจากสิ้นสุดโครงการฯ เสนอกรมและฝ่ายบริหารโครงการฯ

๔.๓ ร่วมกับฝ่ายวางแผนจัดทำเครื่องมือการติดตาม ควบคุมการดำเนินงานโครงการตลอดจนการเสนอแนะปัญหาและแนวทางแก้ไข

๔.๔ ทำหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมาย

๔.๕ มีอำนาจพิจารณาแต่งตั้งคณะทำงานได้ตามความจำเป็น

๕. ฝ่ายประสานงานทั่วไป มีหน้าที่

๕.๑ ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนตามที่คณะกรรมการดำเนินการ คณะอนุกรรมการภาครัฐ คณะอนุกรรมการภาคเอกชน มอบหมาย

๕.๒ ร่วมกับอนุกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ในการจัดงานวันเปิดปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย

๕.๓ สนับสนุนการดำเนินงานของฝ่ายหรือคณะกรรมการตามความเหมาะสม

๕.๔ ทำหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการ คณะอนุกรรมการมอบหมาย

๓.๒ คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

๑. จัดทำหรือจัดจ้างทำแผนประชาสัมพันธ์การรณรงค์วัฒนธรรมไทย

๒. กำกับ ติดตาม และควบคุมการดำเนินการประชาสัมพันธ์ปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย

๓. ทำหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมาย

๔. แต่งตั้งคณะทำงานได้ตามความจำเป็น

หน้าที่ดังนี้

๓.๓ คณะอนุกรรมการส่งเสริมกิจกรรมรณรงค์วัฒนธรรมไทย มีอำนาจ

๑. กำหนดแผนงาน โครงการ และกิจกรรมที่จัดให้มีขึ้นในปี่รณรงค์วัฒนธรรมไทย ตามกรอบเนื้อหา ๑๑ ประการที่กำหนดไว้ในแผนแม่บท
๒. พิจารณาโครงการหรือกิจกรรมที่เสนอเข้าร่วมโครงการปี่รณรงค์วัฒนธรรมไทย
๓. กระตุ้นเร่งรัดให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อร่วมในโครงการปี่รณรงค์วัฒนธรรมไทย
๔. พิจารณาแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการจัดกิจกรรมรณรงค์วัฒนธรรมไทย
๕. มีอำนาจแต่งตั้งคณะทำงานได้ตามความจำเป็น
๖. ดำเนินการตามที่คณะกรรมการดำเนินการปี่รณรงค์วัฒนธรรมไทยมอบหมาย

๓.๔ คณะอนุกรรมการจัดทำสื่อคู่มือวัฒนธรรมไทย มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

๑. พิจารณาจัดทำสื่อคู่มือวัฒนธรรมไทยเพื่อใช้เสริมในการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยทั้งในและนอกระบบโรงเรียน
๒. กำหนดแนวทางเผยแพร่คู่มือวัฒนธรรมไทยที่ใช้เสริมในการเรียนการสอนวัฒนธรรมทั้งในและนอกระบบโรงเรียน
๓. ส่งเสริมสนับสนุนหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในการจัดทำคู่มือการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทย
๔. มีอำนาจแต่งตั้งคณะทำงานได้ตามความจำเป็น

๓.๕ คณะอนุกรรมการประสานงานภาครัฐ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

๑. กำหนดแผน ประสานการรณรงค์กับหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม การประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมไทย และการสร้างคู่มือการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยอย่างกว้างขวาง
๒. พิจารณาแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานโครงการหรือกิจกรรมทางวัฒนธรรมของหน่วยงานภาครัฐ
๓. กระตุ้นเร่งรัดให้เกิดความร่วมมือในการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมของหน่วยงานภาครัฐ ตามกรอบเนื้อหา ๑๑ ประการที่กำหนดในแผนแม่บท

๔. มีอำนาจแต่งตั้งคณะทำงานได้ตามความจำเป็น

๕. ดำเนินการตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมาย

๓.๖ คณะอนุกรรมการประสานงานภาคเอกชน มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

๑. กำหนดแผน ประสานการรณรงค์กับภาคเอกชนและประชาชน เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม การประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมไทย และการจัดทำคู่มือการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทยอย่างกว้างขวาง

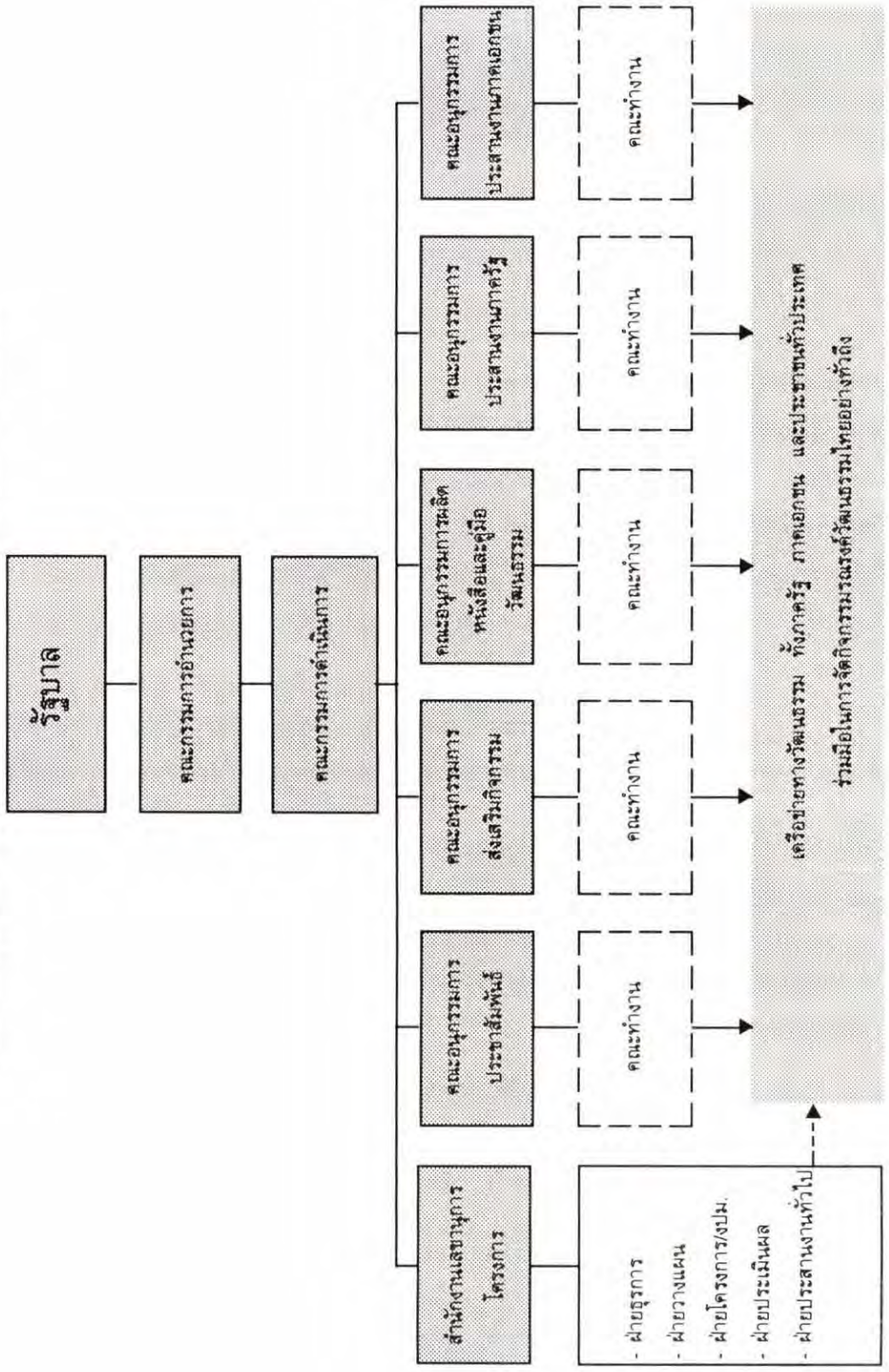
๒. พิจารณาแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานโครงการหรือกิจกรรมทางวัฒนธรรมของหน่วยงานภาคเอกชน

๓. กระตุ้นเร่งรัดให้เกิดความร่วมมือในการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมของหน่วยงานภาคเอกชน ตามกรอบเนื้อหา ๑๑ ประการที่กำหนดในแผนแม่บท

๔. มีอำนาจแต่งตั้งคณะทำงานได้ตามความจำเป็น

๕. ดำเนินการตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมาย

โครงสร้างระบบการดำเนินงานโครงการปรีณรงคัพัฒนธรมไทย

บทที่ ๕

บทบาทการดำเนินงานของเครือข่ายการรณรงค์

งานวัฒนธรรมเป็นหน้าที่ของสาธารณชนหรือเป็นภารกิจของสังคมส่วนรวม สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เป็นหน่วยงานกลางในการประสานการดำเนินงานวัฒนธรรม ระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนและประชาชน หน้าที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ การรับนโยบายด้านวัฒนธรรมของรัฐบาลมาแปรสู่ภาคปฏิบัติ แล้วส่งทอดไปสู่ประชาชนคนไทยทั่วประเทศ ลักษณะเช่นนี้กล่าวได้ว่าหน่วยปฏิบัติการทางด้านวัฒนธรรมคือองค์กรทางสังคมทั้งในภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน ดังนั้น ความสำเร็จของการรณรงค์จึงมียุทธศาสตร์อยู่ที่ “มวลชนทั้งประเทศ” ภารกิจหลักในการรณรงค์คือ การสร้างและขยายความร่วมมือในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม ปลุกกระดมมวลชนให้ออกมาสนับสนุนการดำเนินงานอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง

การสร้างเครือข่ายทางวัฒนธรรมเพื่อรองรับแผนการรณรงค์วัฒนธรรมไทย มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องจัดการให้เกิดขึ้น สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติจึงได้กำหนดโครงสร้างเครือข่ายทางวัฒนธรรม ดังนี้

เครือข่ายทางวัฒนธรรม

๑. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เป็นศูนย์กลางหรือ “แม่ข่าย” ใหญ่ในการติดต่อประสานงานกับเครือข่ายอื่น ๆ ทั่วประเทศ และนอกจากนั้นยังทำหน้าที่สนับสนุนส่งเสริมการดำเนินงานของเครือข่ายต่าง ๆ ทุกระดับ

๒. คณะอนุกรรมการวัฒนธรรมจังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน และมีผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดเป็นเลขานุการ เป็นเครือข่ายกลางในการเชื่อมต่อระหว่างสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติกับศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด ทำหน้าที่ทั้งในด้านการประสานงานและการกำหนดนโยบายวัฒนธรรมในระดับจังหวัด เป็นผู้แก้ไขปัญหาทางวัฒนธรรมในพื้นที่จังหวัดนั้น ๆ ด้วย ปัจจุบันนี้มีคณะอนุกรรมการวัฒนธรรมจังหวัดครบทุกจังหวัด

๓. ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด ตั้งขึ้นในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดนั้น ๆ โดยพิจารณาความเหมาะสมของแต่ละจังหวัด โดยส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในสถาบันดังต่อไปนี้คือ วิทยาลัยครู

วิทยาลัยพลศึกษา มหาวิทยาลัย โรงเรียนสตรีในสังกัดกรมสามัญศึกษา และสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ มีหัวหน้าสถานศึกษานั้น ๆ เป็นประธาน ปัจจุบันมีศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดทั่วประเทศ ทำหน้าที่เป็นทั้งหน่วยปฏิบัติและหน่วยประสานงานกับองค์กรในพื้นที่

๔. ศูนย์วัฒนธรรมอำเภอ ตั้งขึ้นในสถานศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา คือโรงเรียนมัธยมประจำอำเภอ ทำหน้าที่เป็นทั้งหน่วยปฏิบัติและหน่วยประสานงานกับองค์กรและประชาชนในพื้นที่

ขอบข่ายงานวัฒนธรรมขององค์กรระดับท้องถิ่น

๑. งานวิจัยวัฒนธรรมท้องถิ่น
๒. งานวัฒนธรรมกับการพัฒนา
๓. งานหอวัฒนธรรมนิทัศน์
๔. งานสารสนเทศทางวัฒนธรรม
๕. งานถ่ายทอดวัฒนธรรม
๖. งานส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม
๗. งานยกย่องเชิดชูเกียรติศิลปินและผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมไทย
๘. งานประชาสัมพันธ์ เผยแพร่วัฒนธรรม

เครือข่ายการรณรงค์วัฒนธรรมไทย

นอกจากองค์กรต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วทั้งหมดนั้น ยังมีหน่วยงานภาครัฐอีกจำนวนมากที่ยังไม่ปรากฏในโครงสร้างเครือข่ายนี้คือหน่วยงานราชการทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาครวมทั้งรัฐวิสาหกิจทั้งหมดในทุกองค์กรล้วนแต่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานด้านวัฒนธรรมทั้งสิ้น ดังนั้นจึงมีความจำเป็นจะต้องประสานการดำเนินงานกับองค์กรเหล่านี้ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการรณรงค์วัฒนธรรมในรูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพข้อเท็จจริงของแต่ละแห่งต่อไป

จากการจัดตั้งเครือข่าย และการประสานองค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชนอย่างกว้างขวางทั่วถึงดังกล่าวนี้ จึงพอจะสามารถคาดคะเนได้ว่า จะมีองค์กรต่าง ๆ เข้าร่วมดำเนินงานในการรณรงค์วัฒนธรรมไทยครั้งนี้ไม่น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ องค์กรทั่วประเทศ

บทบาทของหน่วยงานเครือข่ายการรณรงค์วัฒนธรรมไทย

เครือข่ายการรณรงค์ในที่นี้มี ๒ ประเภท คือ เครือข่ายทางวัฒนธรรม ที่สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติจัดตั้งขึ้นตามนโยบายการขยายความร่วมมือในการดำเนินงานทางวัฒนธรรม

และเครือข่ายเฉพาะกิจ ซึ่งถือเป็นแนวร่วมในการรณรงค์ อันได้แก่หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจทั้งหมดใน
ขอบเขตทั่วประเทศ

หน่วยงานเครือข่ายดังกล่าวจะได้รับการประสานและประชาสัมพันธ์ในรายละเอียดของโครงการ
รณรงค์วัฒนธรรมไทยในรูปแบบต่าง ๆ เช่น หนังสือเวียน การประชุมชี้แจง การประกาศ การสัมมนา และ
การขอความร่วมมือ เป็นต้น เมื่อหน่วยงานเครือข่ายได้ทำความเข้าใจในกรอบเนื้อหาและวิธีดำเนินการแล้ว
สามารถเลือกกิจกรรม หรือสร้างกิจกรรมใด ๆ ขึ้นใหม่ได้ตามความถนัดและความเหมาะสมกับสภาพการณ์
ของแต่ละหน่วยงาน

ในด้านงบประมาณสำหรับดำเนินงาน เนื่องจากรัฐบาลมีแนวนโยบายในการสร้างความ
ร่วมมือและระดมสรรพกำลังจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชนอย่างกว้างขวาง จึงจำเป็นต้องขอความร่วมมือจาก
หน่วยงานเครือข่ายในการปรับปรุงงาน โครงการหรือกิจกรรมที่เป็นหน้าที่หลักขององค์กรให้เพิ่มเติมเนื้อหา
ทางวัฒนธรรม ๑๑ ประการเข้าไปด้วย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความถนัด ความเหมาะสมของแต่ละองค์กร หรือถ้า
เครือข่ายใดมีโครงการ กิจกรรมพิเศษ ที่ต้องอาศัยทรัพยากรสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการ
วัฒนธรรมแห่งชาติ ก็สามารถติดต่อประสานงานกับสำนักงานเลขาธิการโครงการฯ ได้ที่สำนักงานคณะกรรมการ
วัฒนธรรมแห่งชาติ ถนนรัชดาภิเษก หัวขวง กรุงเทพฯ ๑๐๓๑๐ โทรศัพท์ ๐๒-๒๕๗๐๐๑๓ ต่อ
๒๐๙, ๔๐๒, ๔๐๓, ๔๐๖ และเมื่อสิ้นสุดโครงการแล้ว สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติขอความ
ร่วมมือเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานเครือข่ายที่ได้ดำเนินการรณรงค์แล้วสรุปผลการดำเนินงานโดย
สังเขป เพื่อสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติจะได้จัดประเมินผลในภาพรวมต่อไป

แนวทางการดำเนินงานตามแผนรณรงค์วัฒนธรรมไทย

ถึงแม้ว่าสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติจะได้กำหนดขอบข่ายเนื้อหาทั้ง ๑๑ ประการ
เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงาน และได้กำหนดองค์กรที่เป็นหน่วยปฏิบัติในระดับต่างไว้แล้วก็ตาม เพื่อให้เกิด
ความชัดเจนและรวดเร็วในการร่วมรณรงค์ในครั้งนี้ จึงได้เสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานดังต่อไปนี้

แนวทางการดำเนินงาน

งาน	ผู้ดำเนินการ	ลักษณะการดำเนินงาน	งบประมาณ		ระยะเวลา
			รัฐ	เอกชน	
๑. การประชาสัมพันธ์	คณะอนุกรรมการ ประชาสัมพันธ์	๑. จัดทำ จัดซื้อ จัดจ้าง จัดหา หรือ จัดให้มีสื่อและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ วัฒนธรรมไทย ตามกรอบ เนื้อหา ๑๑ ประการ ผ่านสื่อวิทยุ โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ โดยเน้น หนักเรื่องวันสำคัญเกี่ยวกับสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ตลอด ปี ๒๕๖๗ จำนวน ๓๐ วัน ดังนี้ ๑. วันขึ้นปีใหม่ (๑ มค. ๖๗) ๒. วันเด็กแห่งชาติ (๘ มค. ๖๗) ๓. วันครู (๑๖ มค. ๖๗) ๔. วันสมเด็จพระนเรศวรมหาราช (๒๕ มค. ๖๗) ๕. วันศิลปินแห่งชาติ (๒๔ กพ. ๖๗) ๖. วันมาฆบูชา (๒๕ กพ. ๖๗) ๗. วันอนุรักษ์มรดกไทย(๒ เมย.๖๗) ๘. วันจักรี (๖ เมย. ๖๗) ๙. วันสงกรานต์ (๑๓-๑๕ เมย. ๖๗) ๑๐. วันผู้สูงอายุ (๑๓ เมย. ๖๗) ๑๑. วันครอบครัว (๑๔ เมย. ๖๗) ๑๒. วันฉัตรมงคล (๕ พค. ๖๗) ๑๓. วันพืชมงคล (๑๑ พค. ๖๗) ๑๔. วันวิสาขบูชา (๒๔ พค. ๖๗) ๑๕. วันสุนทรภู่ (๒๖ มิย. ๖๗) ๑๖. วันอาสาฬหบูชา (๒๒ กค. ๖๗)			ตค. ๖๖- ธค. ๖๗

งาน	ผู้ดำเนินการ	ลักษณะการดำเนินงาน	งบประมาณ		ระยะเวลา
			รัฐ	เอกชน	
		๑๗. วันเข้าพรรษา (๒๓ กค. ๓๗) ๑๘. วันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ (๑๒ สค. ๓๗) ๑๙. วันเยาวชนแห่งชาติ (๒๐ กย. ๓๗) ๒๐. วันมหิดล (๒๔ กย. ๓๗) ๒๑. วันสารทไทย (๑๙ ก.ย. ๓๗) ๒๒. วันปิยมหาราช (๒๓ ตค. ๓๗) ๒๓. วันออกพรรษา (๑๔ ต.ค. ๓๗) ๒๔. วันดังกล่าวเทโว (๒๐ ต.ค. ๓๗) ๒๕. เทศกาลกฐิน (๒๑ ตค. - ๑๔ พย. ๓๗) ๒๖. วันลอยกระทง (๑๗ พ.ย. ๓๗) ๒๗. วันวิสาขบูชา (๒๕ พย. ๓๗) ๒๘. วันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (๕ ธค. ๓๗) ๒๙. วันรัฐธรรมนูญ (๑๐ ธค. ๓๗) ๓๐. วันพระเจ้าตากสิน (๒๘ ธค. ๓๗)			
		๒. ควบคุม ดูแล ติดตามการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สื่อวัฒนธรรม ทั้งทางวิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ ให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ			

งาน	ผู้ดำเนินการ	ลักษณะการดำเนินงาน	งบประมาณ		ระยะเวลา
			รัฐ	เอกชน	
		๓. ประสานกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนให้เกิดความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมไทยในรูปแบบต่าง ๆ ตามความเหมาะสมและความพร้อมของแต่ละหน่วยงาน			
๒. การจัดทำหนังสือคู่มือและสื่อการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทย	คณะอนุกรรมการส่งเสริมการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทย	๑. จัดทำ จัดซื้อ จัดหา จัดจ้าง หรือจัดให้มีหนังสือคู่มือและสื่อการเรียนการสอนวัฒนธรรมไทย ตามกรอบเนื้อหา ๑๑ ประการ ๒. ประสานงานเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้มีการใช้หนังสือคู่มือและสื่อเสริมในกระบวนการเรียนการสอนหรือการให้การศึกษา ทั้งในและนอกระบบโรงเรียนอย่างกว้างขวางทั่วถึง			ตค.๓๖ - เมย.๓๗ พค.๓๗ เป็นต้นไป
๓. การพัฒนากิจกรรมวัฒนธรรมไทย	คณะอนุกรรมการพัฒนากิจกรรมวัฒนธรรมไทย	๑. จัดทำแผนพัฒนากิจกรรมวัฒนธรรมไทย ตามกรอบเนื้อหา ๑๑ ประการ ๒. ส่งเสริม สนับสนุน กระตุ้น เชิญชวน หรือขอความร่วมมือหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน จัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ๓. ส่งเสริม สนับสนุน กระตุ้น เชิญชวน หรือขอความร่วมมือหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน จัด			ธค.๓๖ - มค.๓๗ มค.๓๗ - ธค.๓๗

งาน	ผู้ดำเนินการ	ลักษณะการดำเนินงาน	งบประมาณ		ระยะเวลา
			รัฐ	เอกชน	
๓.๑ สถาบันชาติ ศาสน์ กษัตริย์	เครือข่ายการ รณรงค์ทั้งภาค รัฐและเอกชน	กิจกรรมเพื่อศึกษา วิจัย พัฒนา อนุรักษ์ ถ่ายทอด เผยแพร่ แลกเปลี่ยน พื้นฟู และเสริมสร้าง เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมไทย ตามกรอบเนื้อหา ๑๑ ประการ			มค.๓๗ - ธค.๓๗
		<p>๑. จัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อ ปลุกฝังความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ตามความ เหมาะสมและความพร้อมของ แต่ละแห่ง</p> <p>๒. ประยุกต์หรือปรับปรุงงานหลักหรือ งานประจำของหน่วยงานให้มี กิจกรรมสร้างสรรค์เกี่ยวกับสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ตามความพร้อมและความเหมาะสม ของแต่ละหน่วยงาน เช่น จัด กิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ ในรอบปี หรือกิจกรรมที่เสริมสร้างความ มั่นคงของสถาบันครอบครัว สถาบันชุมชนหรืออื่น ๆ</p>			
๓.๒ วิถีครอบครัว และชุมชน	เครือข่ายการ รณรงค์ ทั้ง ภาครัฐ และ เอกชน	๑. จัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อ เชิญชวน ส่งเสริม เผยแพร่ ให้ ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญ ของครอบครัว สร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสมาชิก			มค.๓๗- ธ.ค.๓๗

งาน	ผู้ดำเนินการ	ลักษณะการดำเนินงาน	งบประมาณ		ระยะเวลา
			รัฐ	เอกชน	
		<p>ในครอบครัว และชุมชน วิถีชีวิตไทยกับกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ รวมทั้งการเรียนรู้เรื่องวัฒนธรรมในฐานะที่เป็นฐานของความมั่นคง ในครอบครัวและชุมชน</p> <p>๒. ปรับประยุกต์งานหลัก งานประจำให้เอื้ออำนวยต่อการสร้างความเข้มแข็ง อบอุ่น มั่นคง ของสถาบันครอบครัว และสถาบันชุมชน</p>			
๓.๓ ชนบท ธรรมเนียม ประเพณีไทย	เครือข่ายการ รณรงค์ทั้งภาครัฐ และเอกชน	<p>๑. จัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อศึกษา วิจัย พัฒนา อนุรักษ์ ถ่ายทอด เผยแพร่ แลกเปลี่ยน ฟื้นฟู ส่งเสริม สืบทอด ชนบทธรรมเนียมประเพณีไทย ทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่นตามความพร้อมและความเหมาะสมของแต่ละแห่ง</p> <p>๒. ประยุกต์หรือปรับปรุงงานหลักหรืองานประจำให้มีกิจกรรมสร้างสรรค์เกี่ยวกับชนบทธรรมเนียมประเพณีไทย ทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น ตามความพร้อมและความเหมาะสมของแต่ละแห่ง</p>			

งาน	ผู้ดำเนินการ	ลักษณะการดำเนินงาน	งบประมาณ		ระยะเวลา
			รัฐ	เอกชน	
๓.๔ ภาษาไทย	เครือข่ายการ รณรงค์ทั้งภาครัฐ และเอกชน	<p>๑. จัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อ ศึกษา วิจัย ส่งเสริม พัฒนา ถ่ายทอด อนุรักษ์ และเสริมสร้าง ความเป็นเลิศในการใช้ภาษาไทยทั้ง การพูด การอ่าน และการเขียน</p> <p>๒. ประยุกต์หรือปรับปรุงงานหลักหรือ งานประจำของหน่วยงาน ให้มี กิจกรรมสร้างสรรค์เกี่ยวกับภาษาไทย ทั้งการพูด การอ่าน การเขียน ตาม ความพร้อมและความเหมาะสมของ แต่ละแห่ง</p>			มค.๓๗ - ธค.๓๗
๓.๕ ระเบียบวินัย	เครือข่ายการ รณรงค์ทั้งภาครัฐ และเอกชน	<p>๑. จัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อ เสริมสร้าง ปลุกฝัง พัฒนา ถ่ายทอด ระเบียบและวินัยของคน ในชาติ</p> <p>๒. ประยุกต์หรือปรับปรุงงานหลัก หรืองานประจำของหน่วยงานให้มี กิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้าง ปลุกฝัง พัฒนา และถ่ายทอด ระเบียบวินัยตามความเหมาะสม</p>			มค.๓๗ - ธค.๓๗
๓.๖ ค่านิยม คุณธรรมและ จริยธรรม	เครือข่ายการ รณรงค์ทั้งภาครัฐ และเอกชน	<p>๑. จัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อ วิจัย พัฒนา ปลุกฝัง ถ่ายทอด ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมและ มารยาทไทยในหมู่ประชาชนชาวไทย</p>			มค.๓๗ - ธค.๓๗

งาน	ผู้ดำเนินการ	ลักษณะการดำเนินงาน	งบประมาณ		ระยะเวลา
			รัฐ	เอกชน	
๓.๗ วิถีชีวิตและ ภูมิปัญญาไทย	เครือข่ายการ รณรงค์ทั้งภาครัฐ และเอกชน	๒. ประยุกต์หรือปรับปรุงงานหลักหรือ งานประจำของหน่วยงาน ให้มี กิจกรรมสร้างสรรค์ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมและมารยาท อันดีงามของคนไทย			มค.๓๗ - ธค.๓๗
		๑. จัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อ ศึกษา วิจัย ส่งเสริม สนับสนุน เผยแพร่ ถ่ายทอด และพัฒนาวิถีชีวิต และภูมิปัญญาไทยทุกระดับ ๒. เชื่อมโยงเนื้อหาสาระเกี่ยวกับ วิถีชีวิต และภูมิปัญญาไทยเข้ากับ หลักสูตรการเรียนการสอน ทั้งใน และนอกระบบโรงเรียน ๓. ประยุกต์หรือปรับปรุงงานหลักหรือ งานประจำของหน่วยงาน ให้มี กิจกรรมสร้างสรรค์เกี่ยวกับวิถีชีวิต และภูมิปัญญาไทย ตามความ เหมาะสมของแต่ละหน่วยงาน			
๓.๘ การแต่งกาย แบบไทย	เครือข่ายการ รณรงค์ทั้งภาครัฐ และเอกชน	๑. จัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อ ส่งเสริม ปลุกฝังค่านิยมการแต่งกาย แบบไทย เห็นคุณค่าของผลิตภัณฑ์ เครื่องนุ่งห่มของไทย เกิดความ ภาคภูมิใจในการแต่งกายแบบไทย ๒. ประยุกต์ ตัดแปลง ปรับปรุงงาน ประจำ หรืองานหลักให้มีกิจกรรม			

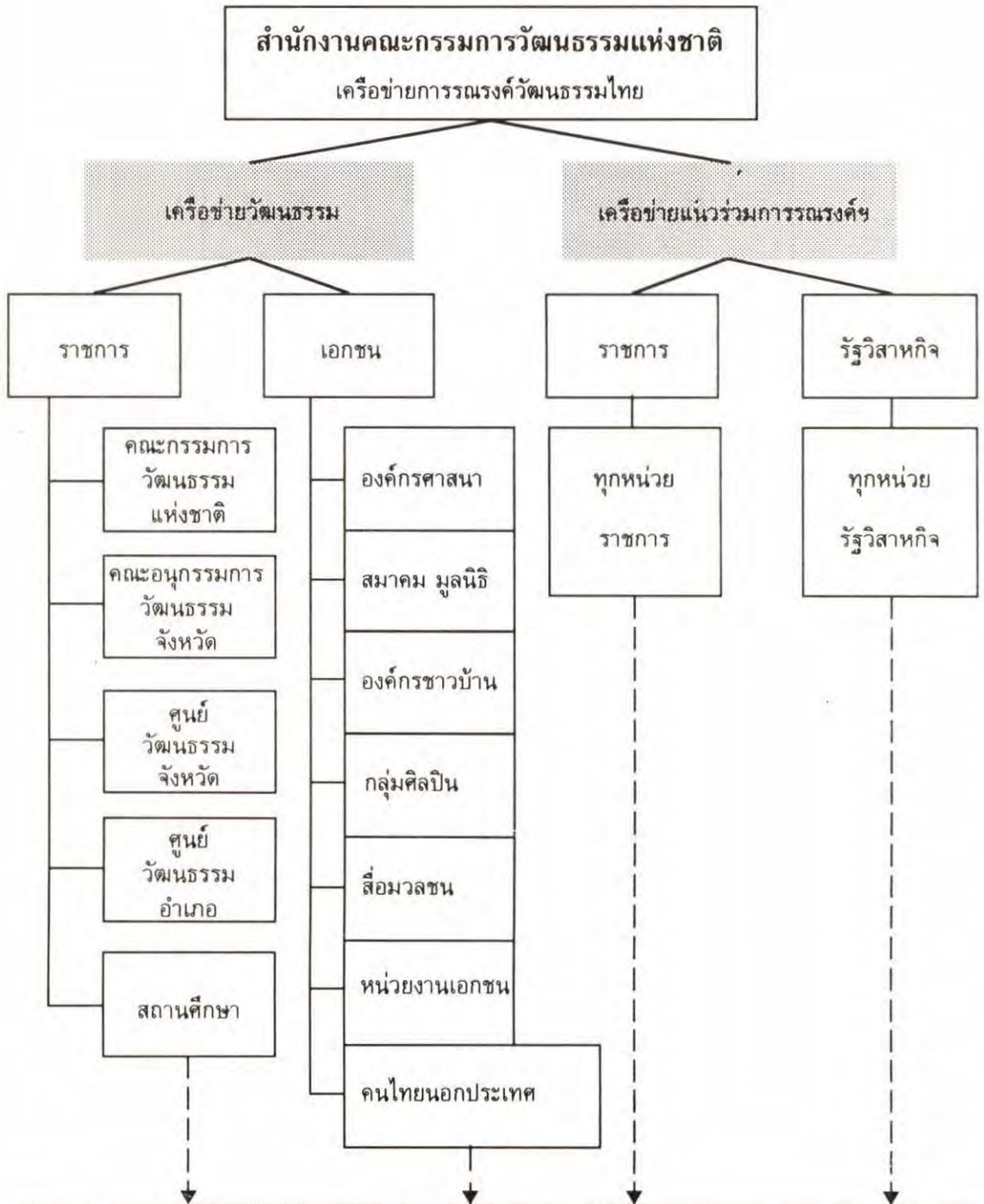
งาน	ผู้ดำเนินการ	ลักษณะการดำเนินงาน	งบประมาณ		ระยะเวลา
			รัฐ	เอกชน	
๓.๘ ศิลปกรรม แบบไทย	เครือข่ายการ รณรงค์ทั้งภาครัฐ และเอกชน	สร้างสรรค์ เกี่ยวกับการแต่งกาย แบบไทย			มค.๓๗ - ธค.๓๗
		<p>๑. จัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อ ศึกษา วิจัย พัฒนา ส่งเสริม เผยแพร่ ฟื้นฟู อนุรักษ์ ถ่ายทอด แลกเปลี่ยน ศิลปะของไทยในแขนงต่าง ๆ ทั้ง ภายในและนอกประเทศ ทั้งในระดับ รัฐและระดับเอกชน</p> <p>๒. ประยุกต์ ปรับปรุงงานหลักหรืองาน ประจำ ให้มีกิจกรรมสร้างสรรค์ เกี่ยวกับศิลปะของไทยทุกแขนงแทรก เสริมในลักษณะต่าง ๆ ตามความ เหมาะสมของแต่ละหน่วยงาน</p> <p>๓. สร้างสรรค์ผลงานศิลปะแขนงต่าง ๆ ตามความถนัดของแต่ละบุคคลหรือ แต่ละองค์กร และนำเผยแพร่ออกสู่ สาธารณชนอย่างกว้างขวาง</p>			
๓.๑๐ วัฒนธรรมกับ การท่องเที่ยว	เครือข่ายการ รณรงค์ทั้งภาค รัฐและเอกชน	๑. จัดกิจกรรมหรือดำเนินการเกี่ยวกับ ธุรกิจการท่องเที่ยว โดยคำนึงถึง คุณค่าของวัฒนธรรมไทยเป็นหลัก ควบคู่กับผลประโยชน์ทางธุรกิจ มี ความระมัดระวังและความรับผิดชอบ ต่อผลกระทบจากธุรกิจการท่องเที่ยว ที่จะสร้างความเสื่อมเสียแก่วิถีชีวิต และแบบแผนอันดีงามของสังคมไทย			มค.๓๗ - ธค.๓๗

งาน	ผู้ดำเนินการ	ลักษณะการดำเนินงาน	งบประมาณ		ระยะเวลา
			รัฐ	เอกชน	
๓.๑๑ วัฒนธรรมกับการพัฒนา	เครือข่ายการรณรงค์ทั้งภาครัฐและเอกชน	๒. ให้การต้อนรับเอื้อเฟื้อและมีน้ำใจไมตรีแก่นักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้เกิดความประทับใจในวัฒนธรรมอันดีงามของสังคมไทย			มค.๓๗
		<p>๒. จัดกิจกรรมการพัฒนาหรือดำเนินธุรกิจใด ๆ โดยคำนึงถึงคุณค่าของวัฒนธรรมไทยควบคู่กับผลประโยชน์ทางธุรกิจ มีความระมัดระวังและความรับผิดชอบต่อผลกระทบของการทำธุรกิจที่จะสร้างความเสื่อมเสียแก่วิถีชีวิตและแบบแผนอันดีงามของสังคมไทย</p> <p>๒. สอดส่อง ดูแล และระวังปรากฏการณ์หรือสิ่งแปลกใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคมชุมชน ท้องถิ่น เพื่อศึกษาวิเคราะห์ผลดีผลเสียต่อส่วนรวม กำหนดมาตรการชี้แนะในการเลือกสรรทางวัฒนธรรมจากสังคมภายนอกและเป็นผู้นำทางด้านวัฒนธรรม</p> <p>๓. ปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่และการปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบให้ดีขึ้นอยู่เสมอ โดยอาศัยหลักวัฒนธรรมและแบบแผนอันดีงามของสังคมไทย</p>			มค.๓๗ - ธค.๓๗

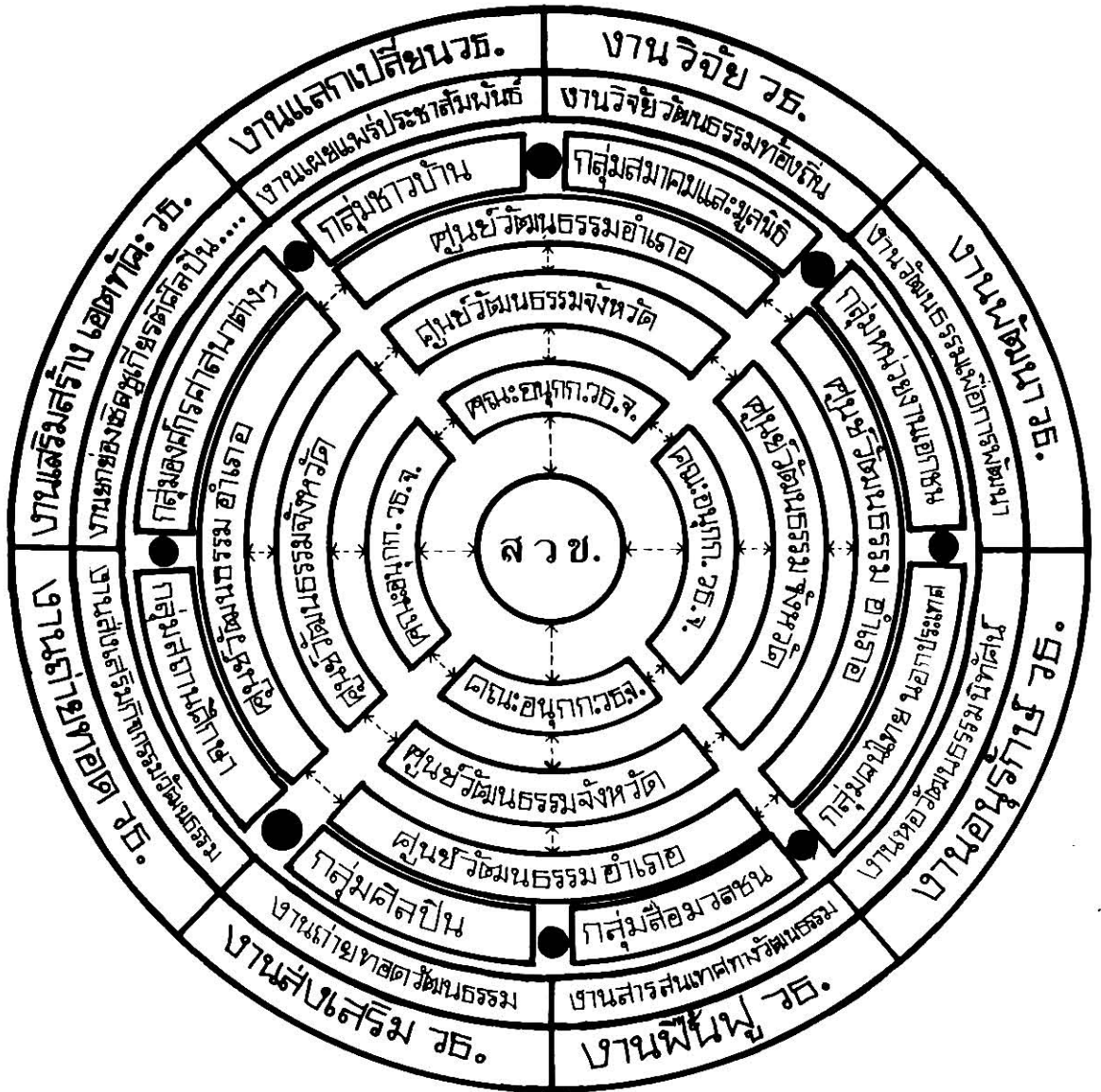
งาน	ผู้ดำเนินการ	ลักษณะการดำเนินงาน	งบประมาณ		ระยะเวลา
			รัฐ	เอกชน	
๔. การประสานการ รณรงค์กับหน่วย งานภาครัฐ	คณะอนุกรรมการ ประสานการ รณรงค์กับหน่วย งานภาครัฐ	๑. จัดกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ เช่น การประชุม สัมมนา ประกาศ แจ้งความ หนังสือเวียน ฯลฯ ที่เป็น การติดต่อสื่อสารเพื่อให้เกิดความ เข้าใจ ความคิดเห็นที่ตรงกัน มีทัศนคติที่ดีและให้เกิดความร่วมมือ ในการรณรงค์วัฒนธรรมไทย ๒. สร้างระบบเครือข่ายการรณรงค์ วัฒนธรรมไทยในกลุ่มหน่วยงาน ราชการและรัฐวิสาหกิจทั้งหมด ๓. ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร			มค.๓๗ - ธค.๓๗
๕. การประสานการ รณรงค์กับหน่วย งานภาคเอกชน	คณะอนุกรรมการ ประสานการ รณรงค์กับหน่วย งานภาคเอกชน	๑. จัดกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ เช่น การประชุม สัมมนา ประกาศ แจ้งความ หนังสือเวียน ฯลฯ ที่เป็น การติดต่อสื่อสารเพื่อให้หน่วยงาน ภาคเอกชนและประชาชน เกิด ความเข้าใจ มีความคิดเห็นตรงกัน มีทัศนคติที่ดี และให้เกิดความ ร่วมมือในการจัดกิจกรรมสร้าง สรรค้ทางวัฒนธรรม ๒. สร้างระบบเครือข่ายการรณรงค์ วัฒนธรรมไทยในกลุ่มหน่วยงาน ภาคเอกชนและประชาชนทั่วไป ๓. ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร			มค.๓๗- ธค.๓๗

งาน	ผู้ดำเนินการ	ลักษณะการดำเนินงาน	งบประมาณ		ระยะเวลา
			รัฐ	เอกชน	
๖. การประเมินผล	คณะอนุกรรมการ ประเมินผล	<p>๑. จัดทำโครงการประเมินผลโครงการ รณรงค์ ทั้งในระหว่างดำเนินการ และหลังสิ้นสุดโครงการ</p> <p>๒. เสนอแนะแนวทางแก้ไขปรับปรุง การดำเนินงาน กิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างปฏิบัติงานตามโครงการ ให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น</p> <p>๓. ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร</p>			มค.๓๗- ธค.๓๗

แผนภูมิเครือข่ายการรณรงค์วัฒนธรรมไทย

รวมทั้งเครือข่ายวัฒนธรรม และเครือข่ายแนวร่วมการรณรงค์ฯ ไม่นต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ องค์กร

แผนภูมิโครงสร้างเครือข่ายเครือข่ายทางวัฒนธรรม

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ต้นฉบับเป็นหน้าว่าง

ภาคผนวก

ที่ ศธ ๓๓๐๔/๒๕๕๔

กระทรวงศึกษาธิการ
กทม. ๓๐๓๐๐

๓๐ กันยายน ๒๕๖๖

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการปිරณรงคัฒนธรรมไทย และคณะกรรมการ
ดำเนินงานโครงการปिरณรงคัฒนธรรมไทย

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างอิง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๑/๑๒๓๐๑ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๖

- สิ่งที่ส่งมาด้วย**
๑. โครงการปिरณรงคัฒนธรรมไทย ปี ๒๕๖๗
  ๒. รายงานคณะกรรมการอำนวยการโครงการปिरณรงคัฒนธรรมไทย
  ๓. รายงานคณะกรรมการดำเนินงานโครงการปिरณรงคัฒนธรรมไทย

ตามหนังสือที่อ้างถึง คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๖ มีมติเห็นชอบให้ ปี ๒๕๖๗ เป็น "ปिरณรงคัฒนธรรมไทย" ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ และขอให้ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือ สนับสนุนการดำเนินงานวัฒนธรรมตามที่กำหนดไว้ในกิจกรรมปिरณรงคัฒนธรรมไทย รวมทั้งขอความร่วมมือภาคเอกชนและประชาชนด้วย โดยให้สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นแกนกลางในการดำเนินงาน ความสะดวกแจ้งแล้วนั้น เพื่อให้การดำเนินงานในปिरณรงคัฒนธรรมไทยบรรลุเป้าหมายตามที่ได้กำหนดไว้ และเนื่องจากการดำเนินงานจะต้องเกี่ยวข้องกับกระทรวง ทบวง กรม และองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน จึงเห็นควรแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการปिरณรงคัฒนธรรมไทย และคณะกรรมการดำเนินงานโครงการปिरณรงคัฒนธรรมไทย โดยมี ขณข นายกรัฐมนตรี หรือ ขณข รองนายกรัฐมนตรี ที่รับผิดชอบเป็นประธานกรรมการอำนวยการ และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายปราโมทย์ สุขุม) ในฐานะประธานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เป็นประธานการดำเนินงานตามลำดับ รายละเอียดปรากฏดังแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติการแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการ และคณะกรรมการดำเนินงานดังกล่าวโดยด่วนด้วย จักขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมพันธ์ ทองสมค์กร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
กองนโยบายและแผนวัฒนธรรม
โทร. ๒๕๗๐๐๑๓ ต่อ ๔๐๒, ๔๐๖
โทรสาร (FAX) ๒๕๕๕๕๕๑

สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี
 เลขที่ 7472
 วันที่ 21 ต.ค. 2536
 เวลา 14.30 น.

ที่ นร ๐๖๐๙/๒๕๓๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
 ทำเนียบรัฐบาล ถนนวิภาวดีรังสิต

๒๖ ตุลาคม ๒๕๓๖

ร.บ. ก.ค. (+)
 เลขที่ ๕๓๕
 วันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๓๖
 เวลา ๑๕.๐๐ น.

เรื่อง ขกอนุทินแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการปรัตรงศ์วัฒนธรรมไทย และคณะกรรมการดำเนินงานโครงการปรัตรงศ์วัฒนธรรมไทย

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

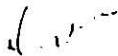
อ้างถึง หนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศส ๓๓๐๔/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๓๖

ตามที่ได้อำนาจเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติให้แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการปรัตรงศ์วัฒนธรรมไทย และคณะกรรมการดำเนินงานโครงการปรัตรงศ์วัฒนธรรมไทย โดยมี นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่รับผิดชอบ เป็นประธานคณะกรรมการอำนวยการ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายสัมพันธ์ ทองสมัคร) เป็นรองประธานกรรมการ และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายปราโมทย์ สุขุม) ในฐานะประธานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เป็นประธานการดำเนินงานตามลำดับ นั้น

คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๓๖ อนุมัติตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ

จึงเรียนขอแจ้งให้กระทรวงการคลัง และสำนักงบประมาณทราบด้วยแล้ว และขอแจ้งให้กรรมการที่ได้รับแต่งตั้งทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายมนตรี บุญจรัส)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ดีมาก

Benjaporn Srisakuldech

เพื่อไปโครงการนี้, ไม่สนใจ มขทุกที่พร้อม

ม.ค. ๑๒๐๖ ๑๒๐๖

 (นายมนตรี บุญจรัส)

กองกลาง

โทร. ๒๕๓๖๒๐

โทรสาร ๒๕๓๖๑๐

โครงการปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย ปี ๒๕๓๗

๑. หลักการและเหตุผล

จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยในรอบสามทศวรรษที่ผ่านมา ส่งผลก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมวัฒนธรรมหลายประการ ซึ่งมีผลกระทบต่อระบบโครงสร้างและชนบประเพณีอันดีงามของสังคมไทย คนถอยห่างจากศรัทธาความเชื่อในศาสนาธรรมซึ่งเป็นหลักในการดำเนินชีวิต และในขณะเดียวกันระบบความสัมพันธ์ของสังคมประชาธิปไตยดำเนินไปอย่างสับสน ใช้ปัจจัยและอิทธิพลเป็นฐานอย่างขาดแนวทางที่เป็นธรรม ในระดับชาติและนานาชาติระบบข่าวสารและการติดต่อสื่อสาร ได้นำวิทยาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการผลิต มีผลทำให้กระแสวัฒนธรรมต่าง ๆ เข้าสู่สังคมตามความต้องการ โดยขาดการเลือกสรรให้ประสานสอดคล้องกับรากฐานเดิมของวัฒนธรรมไทย

ผลจากการวิเคราะห์ปัญหาโลกขององค์การสหประชาชาติในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา พบว่าแนวทางการพัฒนาประเทศทั่วโลก ต่างไม่มีความสมดุลกันระหว่างองค์ประกอบสำคัญของวัฒนธรรม คือ ด้านจิตใจกับด้านวัตถุ องค์การสหประชาชาติ (ยูเนสโก) จึงได้มีมติที่ ๔๑/๑๘๗ ในคราวประชุมสมัชชาใหญ่ในหมู่สหประชาชาติ เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๒๙ ประกาศให้ พ.ศ.๒๕๓๑ ถึง พ.ศ.๒๕๔๐ เป็น "ทศวรรษโลกเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรม" (World Decade for Cultural Development) โดยมีเป้าหมายหลักในการนำ "วัฒนธรรม" เข้าสู่ระบบการพัฒนา

การนำ "วัฒนธรรม" เข้าสู่ระบบการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศ รัฐบาลโดย ขณายนายกรัฐมนตรี (นายชวน หลีกภัย) ได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาด้านวัฒนธรรม เมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๓๕ ในข้อ ๘.๑.๔ ว่า "ให้เร่งอบรมปลูกฝังให้ประชาชนมีจิตสำนึกถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคมและประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็กและเยาวชน ในด้านคุณธรรม ศีลธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เป็นประโยชน์ส่วนรวม โดยเน้นความร่วมมืออย่างจริงจังและใกล้ชิดของสถาบันการศึกษา ศาสนา สังคม และครอบครัว" และได้ชี้แนะมาตรการไว้อย่างชัดเจนในนโยบาย ๘.๒.๒ ว่า "จะรณรงค์ให้ประชาชน องค์กร สถาบันต่าง ๆ และชุมชน เข้าร่วมกิจกรรม การอนุรักษ์ ส่งเสริม และเผยแพร่ ศิลปวัฒนธรรมไทยให้กว้างขวางยิ่งขึ้น"

เพื่อให้การดำเนินนโยบายด้านวัฒนธรรมบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติในฐานะหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่ในด้านวัฒนธรรมตามพระราชบัญญัติสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๒๒ จึงเห็นควรกำหนด ในปี พ.ศ. ๒๕๓๗ เป็นปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย เพื่อเป็นปีเริ่มต้นแห่งการรณรงค์ให้ประชาชนชาวไทยตระหนักถึงคุณค่าของความเป็นไทยและการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ส่งเสริม และพัฒนาวัฒนธรรม อันเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความสงบสุขและความมั่นคงของสังคมไทย โดยใช้รูปแบบของการถ่ายทอดและประชาสัมพันธ์สู่กลุ่มเป้าหมายหลัก คือ เยาวชนทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน ประชาชนและชาวต่างประเทศ ทั้งในประเทศและนอกประเทศ

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อส่งเสริมการใช้มิติวัฒนธรรมกับการพัฒนาตามมติขององค์การสหประชาชาติ (ยูเนสโก) ที่ประกาศให้ปี พ.ศ. ๒๕๓๑-๒๕๔๐ เป็นปีทศวรรษโลกเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรม
- ๒.๒ สนองตอบนโยบายด้านวัฒนธรรมของรัฐบาลให้สัมฤทธิ์ผล
- ๒.๓ เพื่อรณรงค์ให้ประชาชน เยาวชน ได้เห็นคุณค่าและซาบซึ้งในคุณูปการของสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นสถาบันหลักของชาติ
- ๒.๔ เพื่อรณรงค์ให้เยาวชน ประชาชน ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ
- ๒.๕ เพื่อปลูกจิตสำนึกให้เยาวชน ประชาชน ร่วมมือกันอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย
- ๒.๖ เพื่อแก้ไขปัญหาและวิกฤตการณ์ทางด้านวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในสังคมไทย

๓. เป้าหมาย

๓.๑ เชิงปริมาณ

- ๓.๑.๑ ได้คู่มือเสริมการเรียนรู้การสอนในเนื้อหาขนบธรรมเนียม ประเพณี และบทบาท วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ จำนวน ๑๐ เรื่อง
- ๓.๑.๒ ได้เผยแพร่สื่อทางโทรทัศน์ที่เกี่ยวกับคุณค่า สาระสำคัญของขนบธรรมเนียม ประเพณีไทยจำนวน ๒๔ เรื่อง
- ๓.๑.๓ ได้เผยแพร่สารคดีโทรทัศน์ จำนวน ๑๒ เรื่อง
- ๓.๑.๔ ได้เผยแพร่สื่อทางสถานีวิทยุ จำนวน ๒๔ เรื่อง ในกรุงเทพมหานคร วันละ ๑๐ ครั้ง

และในส่วนภูมิภาควันละ ๓๐ ครั้ง

- ๓.๑.๕ ได้สารคดีเผยแพร่ทางวิทยุ จำนวน ๕๒ เรื่อง
  - ๓.๑.๖ ได้เอกสารเผยแพร่ ได้แก่ ไปสเตอร์ แผ่นพับ สติกเกอร์ และปฏิทินวัฒนธรรม
  - ๓.๑.๗ ได้เผยแพร่ข่าว บทความ ทางหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารต่าง ๆ เป็นประจำ
  - ๓.๑.๘ สนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ร่วมจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมในปรีดรงค์วัฒนธรรมไทยอย่างทั่วถึงและหลากหลายทุกรูปแบบ
- ๓.๒ เชิงคุณภาพ**
- ๓.๒.๑ ทำให้ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย เกิดความสำนึกที่จะเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรม ของชาติ
  - ๓.๒.๒ ทำให้ประชาชนตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของวัฒนธรรมไทย และช่วยกัน รักษาสืบทอดต่อไป

๔. กลุ่มเป้าหมาย

- ๔.๑ เยาวชนทั่วประเทศ ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน
- ๔.๒ ประชาชนทั้งในและนอกประเทศ
- ๔.๓ ชาวต่างประเทศ ทั้งในและนอกประเทศ

๕. ยุทธวิธี

- ๕.๑ เสนอคณะรัฐมนตรีประกาศให้ปี ๒๕๓๗ เป็นปรีดรงค์วัฒนธรรมไทย
- ๕.๒ เสนอคณะรัฐมนตรีให้เห็นชอบและแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการ และคณะกรรมการดำเนินงานโครงการ โดยให้สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการเป็นแกนกลางในการดำเนินงาน
- ๕.๓ ผลิตสื่อและคู่มือเสริมการเรียนการสอนแก่เยาวชน ให้เข้าใจถึงความหมายและคุณค่าทางวัฒนธรรม เพื่อสร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
- ๕.๔ ผลิตสื่อเพื่อการเผยแพร่ทั้งทางโทรทัศน์ วิทยุ และสิ่งพิมพ์ โดยใช้โอกาสในวันสำคัญ เป็นการเผยแพร่ค่านิยมและคุณธรรมสู่ประชาชน

- ๕.๕ จัดทำโครงการนำร่อง ในระหว่างเดือนสิงหาคม - พฤศจิกายน ๒๕๓๖
- ๕.๖ กำหนดวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๓๖ ถึง ๕ ธันวาคม ๒๕๓๗ เป็นปีแห่งการรณรงค์วัฒนธรรมไทย
- ๕.๗ รณรงค์ให้ทุกหน่วยงานร่วมมือกันจัดกิจกรรมสนับสนุนการเสริมสร้างจิตสำนึกต่อต้านนิยมและคุณธรรมอันดีงาม ทั้งในเรื่องการอนุรักษ์ การสืบทอด การเผยแพร่ และการพัฒนาวัฒนธรรม
- ๕.๘ สนับสนุน กระตุ้น และส่งเสริมให้หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ร่วมกันจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมอย่างแพร่หลาย กว้างขวาง และต่อเนื่องในรูปของเครือข่ายทางวัฒนธรรม
- ๕.๙ ประสานการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมกับหน่วยงานต่าง ๆ ให้มีพลังในการเกื้อหนุนสอดคล้องซึ่งกันและกัน
- ๕.๑๐ ยกย่อง ชมเชย และประกาศเกียรติคุณแก่ผู้จัดกิจกรรมรณรงค์วัฒนธรรมดีเด่น

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

- ๖.๑ ระยะเวลาเริ่มตั้งแต่เดือนสิงหาคม - พฤศจิกายน ๒๕๓๖
- ๖.๒ ระยะเวลาดำเนินการปีรณรงค์ ระหว่างเดือนธันวาคม ๒๕๓๖ - ธันวาคม ๒๕๓๗

๗. งบประมาณ

- ๗.๑ งบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
- ๗.๒ งบประมาณสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในการร่วมจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมในปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย
- ๗.๓ ในกรณีที่จำเป็นเร่งด่วนและไม่อาจเจียดจ่ายจากงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้ ให้ตกลงกับสำนักงบประมาณเพื่อของบประมาณเพิ่มเติมได้เป็นเฉพาะกรณีไป

๘. ผู้รับผิดชอบ

- ๘.๑ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่เป็นแกนกลางในการประสานงานดำเนินการในรูปของเครือข่ายทางวัฒนธรรม
- ๘.๒ หน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๙.๑ ได้ชุดเผยแพร่ความรู้ทางวัฒนธรรม ที่สามารถให้ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมายได้
- ๙.๒ กลุ่มเป้าหมายจะเข้าใจความหมายและคุณค่าของวัฒนธรรมดีขึ้นก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ ในความเป็นไทย และสามารถนำความรู้ความเข้าใจไปประยุกต์ใช้กับการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม

คณะกรรมการอำนวยการโครงการปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๓๖ เห็นชอบให้ประกาศปี ๒๕๓๗ เป็นปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย และให้ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือ สนับสนุนการดำเนินงานวัฒนธรรมตามที่กำหนดไว้ในกิจกรรมปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย นั้น เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายดังกล่าว จึงเห็นควรแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย ซึ่งประกอบด้วยบุคคลดังนี้

๑. ขณฯ นายกรัฐมนตรี หรือ ขณฯ รองนายกรัฐมนตรีที่รับผิดชอบ	ประธานกรรมการ
๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายสัมพันธ์ ทองสมัคร)	รองประธานกรรมการ
๓. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสาวิตต์ โพธิวิหค)	กรรมการ
๔. รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายปราโมทย์ สุขุม)	กรรมการ
๕. ประธานกรมวิชาการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม	กรรมการ
๖. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี หรือผู้แทน	กรรมการ
๗. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือผู้แทน	กรรมการ
๘. ปลัดกระทรวงมหาดไทย หรือผู้แทน	กรรมการ
๙. ปลัดกระทรวงกลาโหม หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๐. ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๑. ปลัดกระทรวงสาธารณสุข หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๒. ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๓. ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๔. อธิบดีกรมการปกครอง หรือผู้แทน	กรรมการ

๑๕. เลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงาน
เยาวชนแห่งชาติ หรือผู้แทน กรรมการ
๑๖. อธิบดีกรมการฝึกหัดครู หรือผู้แทน กรรมการ
๑๗. อธิบดีกรมการศาสนา หรือผู้แทน กรรมการ
๑๘. อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน หรือผู้แทน กรรมการ
๑๙. อธิบดีกรมวิชาการ หรือผู้แทน กรรมการ
๒๐. อธิบดีกรมศิลปากร หรือผู้แทน กรรมการ
๒๑. อธิบดีกรมสามัญศึกษา หรือผู้แทน กรรมการ
๒๒. เลขานุการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ หรือผู้แทน กรรมการ
๒๓. เลขานุการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน หรือผู้แทน กรรมการ
๒๔. อธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล หรือผู้แทน กรรมการ
๒๕. อธิบดีกรมสารนิเทศ กระทรวงการต่างประเทศ หรือผู้แทน กรรมการ
๒๖. อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ หรือผู้แทน กรรมการ
๒๗. ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน กรรมการ
๒๘. ผู้ว่าการการสื่อสารแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน กรรมการ
๒๙. ผู้อำนวยการสถาบันจิตวิทยาความมั่นคง หรือผู้แทน กรรมการ
๓๐. ผู้อำนวยการสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ หรือผู้แทน กรรมการ
๓๑. ท่านผู้หญิงนวลผ่อง เสนาณรงค์ กรรมการ
๓๒. ดร.สายสุรี จุติกุล กรรมการ
๓๓. นายชงค์ วงษ์จันทร์ กรรมการ
๓๔. กรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัทปูนซิเมนต์ไทย จำกัด หรือผู้แทน กรรมการ
๓๕. เลขานุการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กรรมการและเลขานุการ
๓๖. รองเลขานุการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
(นายนิพนธ์สาร สีสลับ)
๓๗. ผู้อำนวยการสถาบันวัฒนธรรมศึกษา กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการอำนวยการ มีบทบาทหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. กำหนดแผนและแนวทางในการดำเนินงานปรัณรงศ์วัฒนธรรมไทยให้เป็นไปตามนโยบาย
ของรัฐบาล
๒. ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานปรัณรงศ์วัฒนธรรมไทย
๓. สนับสนุนและส่งเสริมองค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านศิลปะและวัฒนธรรมทั้งภาครัฐ
และภาคเอกชน รวมทั้งประชาชน ให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านวัฒนธรรม
๔. ร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการ ทบวงมหาวิทยาลัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้การ
สนับสนุนสถานศึกษาทุกระดับ ทำหน้าที่เป็นศูนย์วัฒนธรรมของท้องถิ่น
๕. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่เฉพาะกิจตามที่ได้รับมอบหมาย

คณะกรรมการดำเนินงานโครงการปรีณรงค์วัฒนธรรมไทย

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๓๖ เห็นชอบให้ประกาศปี ๒๕๓๗ เป็น ปรีณรงค์วัฒนธรรมไทย และให้ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือ สนับสนุนการดำเนินงาน วัฒนธรรม ตามที่กำหนดไว้ในกิจกรรมปรีณรงค์วัฒนธรรม นั้น เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายดังกล่าว จึงเห็นควร แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการปรีณรงค์วัฒนธรรมไทย ซึ่งประกอบด้วยบุคคลดังนี้

๑. ศาสตราจารย์ นายแพทย์ประเวศ วะสี	ที่ปรึกษา
๒. รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายปราโมทย์ สุขุม)	ประธานกรรมการ
๓. เลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ	รองประธานกรรมการ
๔. ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	รองประธานกรรมการ
๕. ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ (นางสาววดีศรี สุวรรณสถิตย์)	กรรมการ
๖. รองเลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (นายเดชา ทองสุวรรณ)	กรรมการ
๗. ผู้อำนวยการสถาบันวัฒนธรรมศึกษา	กรรมการ
๘. ศาสตราจารย์อำไพ สุจริตกุล	กรรมการ
๙. ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์	กรรมการ
๑๐. คุณหญิงชดช้อย โสภณพนิช	กรรมการ
๑๑. นายเสรี วังสีไพจิตร	กรรมการ
๑๒. ร.ต.ต.เกรียงศักดิ์ โลหะชาละ	กรรมการ
๑๓. รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล วิรุฬห์รักษ์	กรรมการ
๑๔. นายพรเทพ พรประภา	กรรมการ
๑๕. ผู้อำนวยการองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย หรือผู้แทน	กรรมการ

๑๖.	ผู้อำนวยการสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง ๕ อสมท. หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๗.	ผู้อำนวยการสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง ๓ อสมท. หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๘.	ผู้อำนวยการสถานีวิทยุโทรทัศน์ กองทัพบกช่อง ๗ หรือผู้แทน	กรรมการ
๑๙.	ผู้อำนวยการสถานีวิทยุโทรทัศน์ กองทัพบกช่อง ๕ หรือผู้แทน	กรรมการ
๒๐.	ผู้อำนวยการสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง ๑๑ กรมประชาสัมพันธ์ หรือผู้แทน	กรรมการ
๒๑.	นายโสภณ สุภาพงษ์	กรรมการ
๒๒.	รองศาสตราจารย์ ดร.อรทัย ศรีสันติสุข	กรรมการ
๒๓.	รองศาสตราจารย์ ดร.อรุณี หิรัญรักษ์	กรรมการ
๒๔.	นางอัญชลีพรรณ อมรวีวัฒน์	กรรมการ
๒๕.	นางพรภิรมย์ ภิรมย์ภักดี	กรรมการ
๒๖.	นายระเด่น ทักษณา	กรรมการ
๒๗.	นายอำนาจ สอนอิมศาสตร์	กรรมการ
๒๘.	รองศาสตราจารย์สุนันท์ ปัทมาคม	กรรมการ
๒๙.	นายอมรศักดิ์ พิมลมน้อย	กรรมการ
๓๐.	นายสุภาพ คลีขจาย	กรรมการ
๓๑.	ดร.ขวัญดี อัดวาภูษิตชัย	กรรมการ
๓๒.	นายบุญพิร์ พันธุ์วร	กรรมการ
๓๓.	รองเลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (นายันทสาร สีสลับ)	กรรมการและเลขานุการ
๓๔.	ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนวัฒนธรรม	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๕.	ผู้อำนวยการศูนย์ประชาสัมพันธ์วัฒนธรรม	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการดำเนินงาน มีบทบาทหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. กำกับดูแลและดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้
๒. ประสานกิจกรรมปีรณรงค์วัฒนธรรมไทยกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน
๓. เผยแพร่และประชาสัมพันธ์กิจกรรมปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย
๔. ร่วมมือกับศูนย์วัฒนธรรมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานเนื่องในปีรณรงค์วัฒนธรรมไทย
๕. ปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการอำนวยการ
๖. ให้ความเห็นชอบในการพิจารณาและการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ในปีรณรงค์วัฒนธรรมของรัฐบาล
๗. แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติหน้าที่เฉพาะกิจตามที่ได้รับมอบหมาย

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

๑. เลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
(นายมงคล บุญวงศ์)
๒. รองเลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
(นายเดชา ทองสุวรรณ)
๓. รองเลขาธิการคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
(ดร.นันทสาร สีสลับ)
๔. ศาสตราจารย์ สุมน อมรวิวัฒน์
๕. ดร.ขวัญดี อัครวาณิชชัย

คณะทำงาน

๑. ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผนวัฒนธรรม
(ดร.เกียรติศักดิ์ อิชยานนท์)
๒. หัวหน้าฝ่ายพัฒนานโยบายและแผน
(นายสมพจน์ จันทรเทียง)
๓. นายบุญเลิศ โยสีดา
๔. นายมานัส ทารัตนใจ
๕. น.ส.สมพร ตันยะไพบุลย์

ฝ่ายพัฒนานโยบายและแผน
กองนโยบายและแผนวัฒนธรรม
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
กระทรวงศึกษาธิการ
โทร. ๒๔๗๐๐๑๓ ต่อ ๔๐๓
โทรสาร ๒๔๘๕๘๕๑
๑๕ ธันวาคม ๒๕๓๖

13844

ตช   กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงาน
13   คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
5/2537   แผนแม่บท ปรัชมรงค์วัฒนธรรมไทย
พ.ศ. 2537

